

S DĚTMI ČESKÝM RÁJEM

Příloha č. 1

Soubor materiálů pro realizaci programu

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

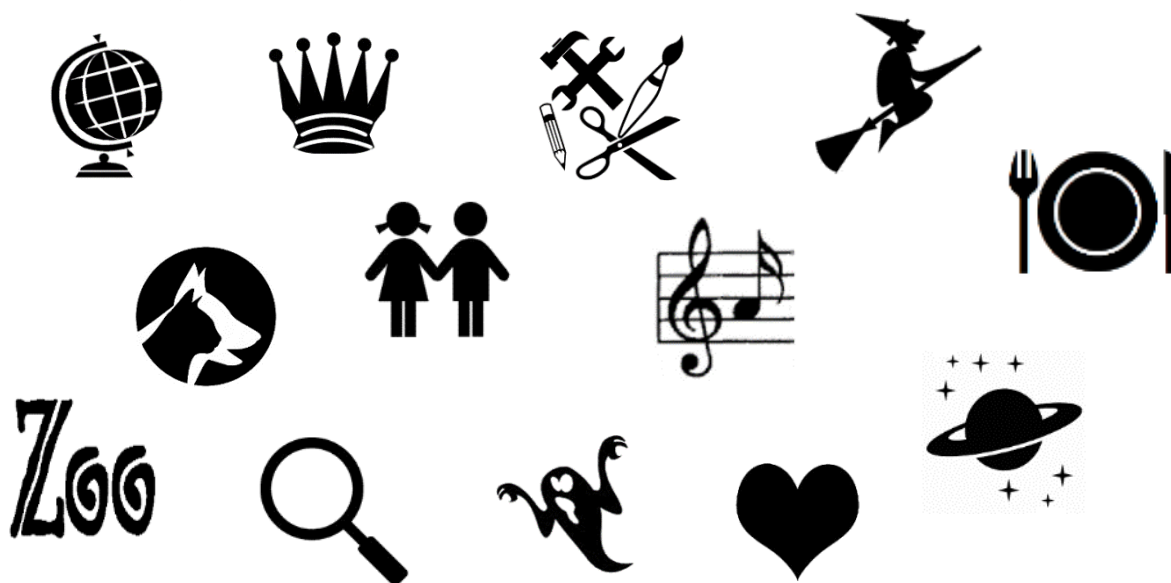

Příloha	4.1 Pracovní list
Tematický blok	2.1 Tematický blok č. 1 „Městská knihovna A. Marka Turnov“
Téma	2.1.1 „Literatura Českého ráje“

Seznámení s piktogramy používanými v knihovně, regionální literatura, spisovatelé a ilustrátoři z Českého ráje.

LITERATURA Z ČESKÉHO RÁJE

Úkol č. 1 – Zakroužkuj všechny piktogramy označující knížky v knihovně, které jsou vhodné pro děti.

Úkol č. 2 – Vyber knihy, ve kterých nakreslila ilustrace paní Eva Mastníková (ilustrátorka z Českého ráje).

Piktogramy Městská knihovna Antonína Marka v Turnově; BŽEZINOVÁ, Ivona. Lentilka pro dědu Edu. Albatros. Praha, 2006, 1. vydání, stran 81. ISBN 80-00-01583-8; HLUBUČKOVÁ, Tailli, Hana. Pohádky, pověsti a poudačky panství Rotštejnského. Vega. Nymburk, 2012, 2. vydání, stran 110. ISBN 978-80-88072-13-3; KROUPOVÁ, Jana. Pohádkové prázdniny v Českém ráji. Agrofín. Praha, 2017, 1. vydání, počet stran 119. ISBN 978-80-904262-7-6; PEROUTKOVÁ, Ivana. Anička a Velikonoce. Albatros. Praha, 2013, 1. vydání, stran 125. ISBN 978-80-00-03101-9; ČTVRTEK, Václav. Rumcajs. Albatros. Praha, 1989, 7. vydání, 137 s. ISBN cnb000042656.

Úkol č. 3 – Doplně k ilustracím název knihy a jméno autora.

VYDROVÁ Lenka. Příběhy víly Březinky. Kazda. Ráječko, 2016, 1. vydání, stran 167. ISBN 978-80-905788-4-5; ČTVRTEK, Václav. Rumcajs. Albatros. Praha, 1989, 7. vydání, 137 s. ISBN cnb000042656; HLUBUČKOVÁ, Tailli, Hana. Pohádky, pověsti a poudačky panství Rotštejnského. Vega. Nymburk, 2012, 2. vydání, stran 110. ISBN 978-80-88072-13-3; KROUPOVÁ, Jana. Pohádkové prázdniny v Českém ráji. Agrofin. Praha, 2017, 1. vydání, počet stran 119. ISBN 978-80-904262-7-6; PETIŠKA, Eduard. Pohádkový dědeček. Čs. spisovatel. Praha, 1984, 7. vydání, stran 131.

Příloha	4.2 Příloha k úkolu č. 3 v pracovním listě
Tematický blok	2.1 Tematický blok č. 1 „Městská knihovna A. Marka Turnov“
Téma	2.1.1 „Literatura Českého ráje““

Příloha k pracovnímu listu – úkol č. 3: Názvy knih a spisovatelů (rozstříhat a nalepit ke správnému obrázku z knihy)

Pohádkové prázdniny v Českém ráji	Václav Čtvrtek
Pohádky, pověsti a poudačky panství Rotštejnského	Lenka Vydrová
Rumcajs	Eduard Petiška
Pohádkový dědeček	Jana Kroupová
Příběhy víly Březinky	Hana Talli Hlubučková

Příloha	4.3 Seznam piktogramů v knihovně
Tematický blok	2.1 Tematický blok č. 1 „Městská knihovna A. Marka Turnov“
Téma	2.1.1 „Literatura Českého ráje“

SEZNAM PIKTOGRAMŮ V KNIHOVNĚ

Naučná literatura

Astronomie	Hudba
Chovatelství	Sport
Tvořivost, řemesla	Vaření
Zeměpis	

Beletrie

Báje, pověsti, legendy	Čarodějnictví, kouzla
Dobrodružná literatura	Detektivky
Humor	Horory, duchové
Historické romány	Komiksy
Příběhy o dětech	Pohádky, bajky
Pro ženy a dívky	Zvířecí příběhy
	Regionální literatura

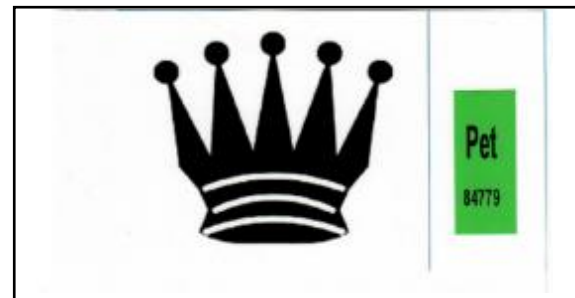
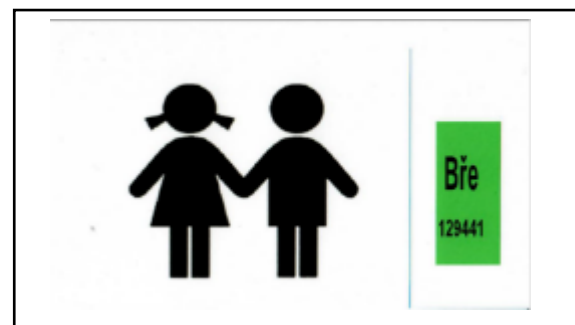
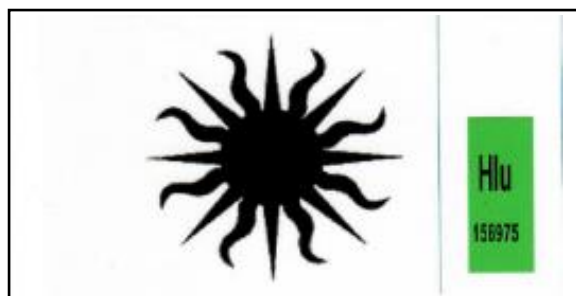
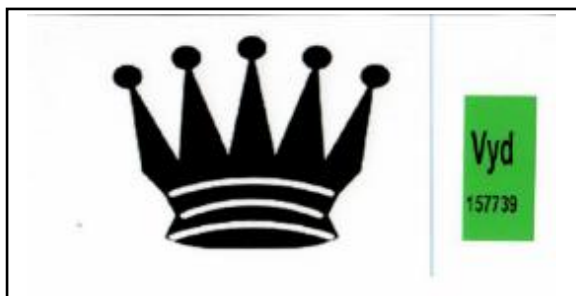
Barevné rozlišení podle věku

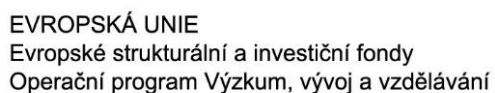
	Knihy pro malé děti do 6 let.
	Knihy pro děti od 6 do 9 let.
	Knihy pro nejstarší děti.
	Knihy pro dospělé.
	Naučné knihy.

Příloha	4.4 Kartačky ke hře „Najdi knihu“
Tematický blok	2.1 Tematický blok č. 1 „Městská knihovna A. Marka Turnov“
Téma	2.1.1 „Literatura Českého ráje“

Kartačky ke hře „Najdi knihu“

Tvorba vlastního příběhu, pohádky či pověsti z Českého ráje. Vlastní ilustrace k vytvořenému textu.

Úkol č. 1 – Vymysli svůj krátký příběh, pohádku či pověst z Českého ráje.

[illegible]

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Úkol č. 2. Nakresli k příběhu, pohádce či pověsti svou ilustraci.

Příloha	4.6 Zhodnocení lekce
Tematický blok	2.1 Tematický blok č. 1 „Městská knihovna A. Marka Turnov“
Téma	2.2.1 „Příběh z Českého ráje“

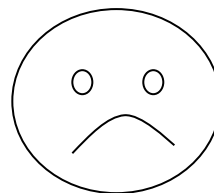
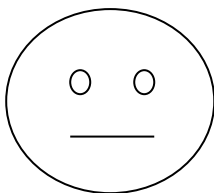
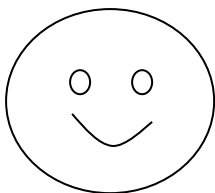
Zhodnocení lekcí v Městské knihovně A. Marka v Turnově, zpětná vazba od dětí.

ZHODNOCENÍ

S DĚTMI ČESKÝM RÁJEM

Městská knihovna A. Marka Turnov

Jak mi to dnes šlo:

Jak moc jsem se snažil a spolupracoval? (Vybarvi takovou část obdélníku, která vystihuje tvoji snaživost.)

--

Jak se mi dnes líbil program:.....

(Uveď číslo na stupnici od 1–10. 1 znamená, program se mi vůbec nelíbil, 10 znamená, celý program se mi velmi líbil).

Příloha	4.7 Slangové výrazy horolezců	Slangové výrazy horolezců, významy jednotlivých slov.
Tematický blok	2.2 Tematický blok č. 2 „Muzeum Českého ráje v Turnově“	
Téma	2.2.2 „Horolezectví v Českém ráji“	

SLANGOVÉ VÝRAZY HOROLEZCŮ

Slang znamená, že horolezci mají své vlastní výrazy, názvy, například pro nějakou konkrétní činnost. Je to stejné jako když ve škole řeknete, že jdete „po o“. Všichni spolužáci vědí, že jdete domů po obědě. Zkuste si tipnout, co znamenají následující výrazy.

NO HEND

NEMÍT MORÁL

ZAPYT LIT CESTU

LÉZT KOMÍNEM

JEDNOPRSTOVKA
DVOUPRSTOVKA

Příloha	4.8 Zhodnocení – Muzeum Českého ráje
Tematický blok	2.2 Tematický blok č. 2 „Muzeum Českého ráje v Turnově“
Téma	2.2.2 „Horolezectví v Českém ráji“

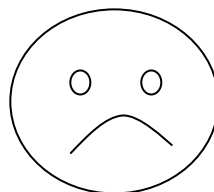
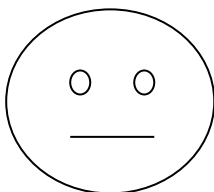
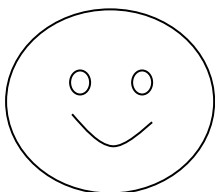
Zhodnocení lekcí v Muzeu Českého ráje v Turnově, zpětná vazba od dětí.

ZHODNOCENÍ

S DĚTMI ČESKÝM RÁJEM

MUZEUM ČESKÉHO RÁJE V TURNOVĚ

Jak mi to dnes šlo:

Jak moc jsem se snažil a spolupracoval? (Vybarvi takovou část obdélníku, která vystihuje tvoji snaživost.)

Jak se mi dnes líbil program:.....

(Uveď číslo na stupnici od 1–10. 1 znamená, program se mi vůbec nelíbil, 10 znamená, celý program se mi velmi líbil.)

Příloha	4.9 Město Turnov – text a otázky
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.1 „Město Turnov“

Čtení a naslouchání textu, poznatky o městě Turnově, hledání správných odpovědí.

MĚSTO TURNOV – TEXT A OTÁZKY

V tomto pracovním listě si nejprve přečti text o městě Turnově a následně zkus na další stránce škrtnout, co je špatně.

TURNOV

Turnov (německy Turnau) je město v okrese Semily v Libereckém kraji, na okraji CHKO Český ráj. Městem protéká řeka Jizera, která dělí město na dvě části. Žije zde přibližně 14 tisíc obyvatel. Turnov je také nazýván „srdce Českého ráje“.

Již od počátku se zde rozvíjela tradice řemesel a obchodu a město začalo rychle vzkvétat. V 15. a 16. století získávají měšťané důležité právní a hospodářské výsady, bezprostředně poté následuje výstavba budovy radnice v centru města. Turnovem procházela stará obchodní stezka a město se stalo významnou dopravní křižovatkou, kterou zůstalo dodnes.

K Turnovsku patří odnepaměti výroba šperků a zpracování drahých kamenů. Již nálezy nástrojů z období pravěku dokládají zpracování kamenů. K nejvýznamnějším nalezištím patří svahy vrchu Kozákov – nejvyšší hory Českého ráje.

Za zlatý věk turnovského kamenářství je považováno 18. století, kdy byly řemeslníky zpracovávány proslulé české granáty. Se zvyšujícím se zájmem o šperkařské výrobky vzrůstal i zájem o tento obor. Proto byla v roce 1884 založena Odborná škola pro zpracování kovů a kamenů, nynější Střední uměleckoprůmyslová škola.

V Turnově je také velký rozmach sportu. Na památku Ludvíka Daňka, který právě zde překonal světový rekord v hodu diskem, se každoročně na turnovském stadionu Ludvíka Daňka pořádá atletické klání: Memoriál Ludvíka Daňka.

Obrázek č. 1: Kašna na náměstí Českého ráje

CO JSEM SE DOZVĚDĚL O MĚSTĚ TURNOVĚ

Na základě přečteného textu o městě Turnově zkus vybrat vždy ze dvou možností. Škrtni, co je špatně.

Řeka protékající městem:

řeka Jizera

řeka Sázava

Počet obyvatel:

100 000 obyvatel

14 000 obyvatel

Město je nazýváno:

Srdce Českého ráje

Město perníku

Město bylo založeno roku:

založeno roku 1900

založeno roku 1250

Podoba radnice:

Obrázek č. 2: Podoba radnice 1

Obrázek č. 3: Podoba radnice 2

Příloha	4.10 Město Turnov – text a otázky
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.1 „Město Turnov“

Znak města Turnova, stříhání a skládání obrázku.

ZNAK MĚSTA TURNOVA

Jako každé město má i město Turnov svůj znak. Zde ho můžeš vidět na obrázku. Mám pro tebe tip! Vytvoř si vlastní skládačku – znak si můžeš vystříhnout, libovolně rozstříhat na větší kusy a opět složit.

Příloha	4.11 Mapa – centrum Turnova
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.1 „Město Turnov“

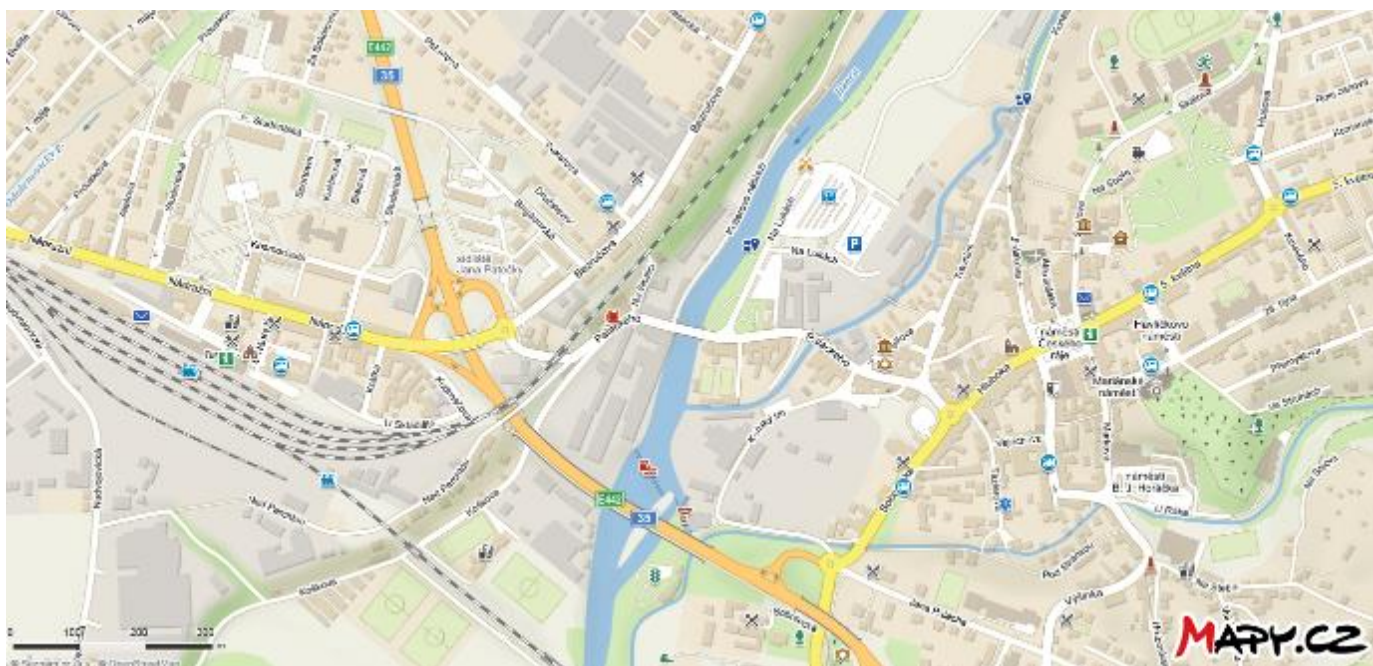
Orientace v mapě, mapa centra Turnova, poznávání známých míst v Turnově.

MAPA – CENTRUM TURNOVA

V tomto pracovním listu můžeš vidět mapu, kde je zobrazeno centrum Turnova. Mapu si prohlédni a zkus ukázat, kde teče řeka, kde jsou znázorněny silnice, domy a ulice.

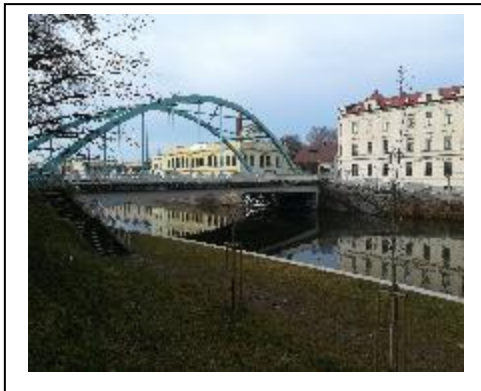
Tvým dalším úkolem bude prohlédnout si fotografie míst v centru Turnova na další stránce tohoto pracovního listu a následně zapsat čísla těchto obrázků – fotografií do mapy. Dej se do toho!

Obrázek č. 1: Mapa – centrum Turnova

Obrázek č. 2: Řeka Jizera

Obrázek č. 3: Vlakové nádraží

Obrázek č. 4: Informační centrum

**Obrázek č. 5: Kostel Nanebevzetí
Panny Marie**

Obrázek č. 6: Kostel sv. Mikuláše

Obrázek č. 7: Židovský hřbitov

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Obrázek 8: Kostel sv. Františka z Assisi

Obrázek č. 9: Stadión Ludvíka Daňka

Obrázek č. 10: Muzeum Českého ráje

Příloha	4.12 Omalovánky památek Českého ráje
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.2 „Památky Českého ráje“

Památky Českého ráje, omalovánky, poznávání hradů a zámků.

OMALOVÁNKY PAMÁTEK ČESKÉHO RÁJE

Na následujících sedmi obrázcích jsou namalované hrady a zámky z Českého ráje. Jeden z obrázků si vyber a vybarvi si ho. Poznáš, který hrad nebo zámek sis vybral? Pokus zjistit také názvy ostatních.

Obrázek č. 1: Hrad I

Obrázek č. 2: Hrad II

Obrázek č. 3: Hrad III

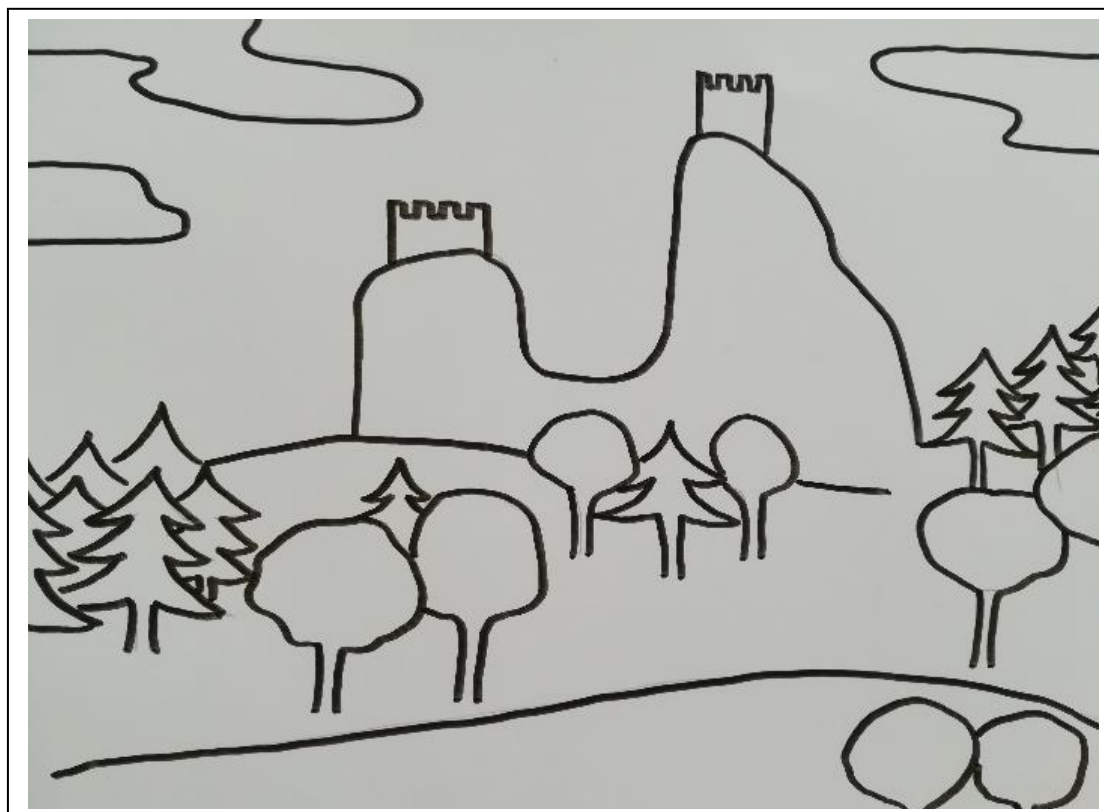

Obrázek č. 4: Zámek I

Obrázek č. 5: Hrad IV

Obrázek č. 6: Zámek II

Obrázek č. 7: Zámek III

Příloha	4.13 Fotografie památek Českého ráje
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.2 „Památky Českého ráje“

FOTOGRAFIE PAMÁTEK ČESKÉHO RÁJE

Nyní se podíváme na sedm různých fotografií. Úkol je zaměřený na poznávání hradů a zámků Českého ráje. Jedná se o tyto zámky a hrady v tomto pořadí: hrad Trosky, zámek Hrubý Rohozec, hrad Frýdštejn, Dlaskův statek, zámek Sychrov a skalní hrad Vranov-Pantheon.

Bonusová otázka: Která památka na uvedených fotografiích nepatří mezi hrady a zámky?

Správná odpověď: Jedná se o Dlaskův statek. Dlaskův statek je historický statek v Dolánkách a je součástí Muzea Českého ráje v Turnově. Jedná se o typickou ukázkou tradiční lidové architektury.

Obrázek č. 1: HRAD TROSKY

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Obrázek č. 2: ZÁMEK HRUBÝ ROHOZEC

Obrázek č. 3: HRAD FRÝDŠTEJN

Foto autor.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Obrázek č. 4: DLASKŮV STATEK

Obrázek č. 5: ZÁMEK SYCHROV

Foto autor.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Obrázek č. 6: SKALNÍ HRAD VRANOV

Obrázek č. 7: HRAD VALDŠTEJN

Foto autor.

Příloha	4.14 Co nenajdeme v Českém ráji?
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.2 „Památky Českého ráje“

Rozpoznávání památek, které nepatří do Českého ráje.

CO NENAJDEME V ČESKÉM RÁJI?

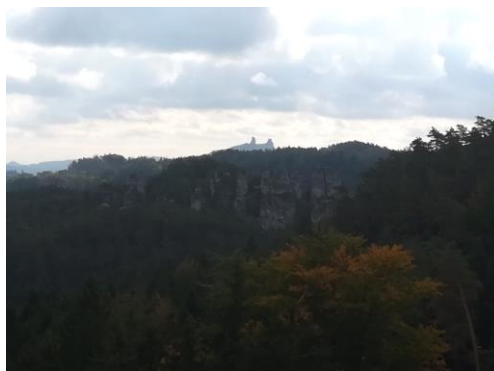
V tomto úkolu si vždy prohlédnete tři fotografie, na kterých jsou různé památky. Následně rozhodnete, která z nich **nepatří** do Českého ráje a škrtnete ji.

1)

Obrázek č. 1: Památka I

Obrázek č. 2: Památka II

Obrázek č. 3: Památka III

2)

Obrázek č. 4: Památka IV

Obrázek č. 5: Památka V

Obrázek č. 6: Památka VI

3)

Obrázek č. 7: Památka VII

Obrázek č. 8: Památka VIII

Obrázek č. 9: Památka IX

4)

Obrázek č. 10: Památka X

Obrázek č. 11: Památka XI

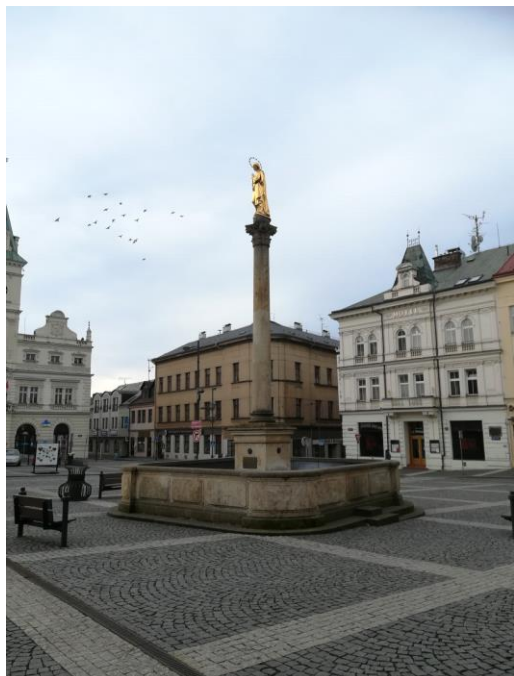
Obrázek č. 12: Památka XII

5)

Obrázek č. 13: Památka XIII

Obrázek č. 14: Památka XIV

Obrázek č. 15: Památka XV

Příloha	4.15 Zhodnocení 1. a 2. lekce
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.2 „Památky Českého ráje“

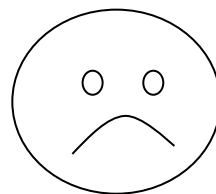
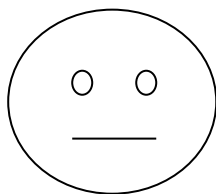
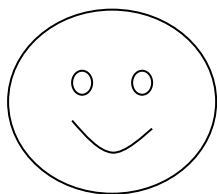
Zhodnocení 1. a 2. lekce, zpětná vazba od dětí.

ZHODNOCENÍ

S DĚTMI ČESKÝM RÁJEM

1. a 2. lekce

Jak mi to dnes šlo? (Vybarvi smajlíka, který odpovídá tvému pocitu.)

Jak moc jsem se snažil a spolupracoval? (Vybarvi takovou část obdélníku, která vystihuje tvoji snaživost.)

--

Jak se mi dnes líbil program:.....

(Uveď číslo na stupnici od 1–10. 1 znamená, program se mi vůbec nelíbil, 10 znamená, celý program se mi velmi líbil).

Příloha	4.16 Pověst a doplňující otázky
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.3 „Emoce vlastní i cizí“

Pověst O Hrubé Skále a Černém rytíři, čtení, naslouchání textu, rozpoznávání emocí, zodpovídání otázek.

POVĚST A DOPLŇUJÍCÍ OTÁZKY

Tvým úkolem je přečíst si pověst „O Hrubé Skále a Černém rytíři“, můžeš to zkusit sám nebo si vzít někoho na pomoc. Snad se ti bude líbit!

„O Hrubé Skále a Černém rytíři“

Uprostřed zelených lesů v Českém ráji stával odjakživa mohutný hrad, který svou pověstí proslul do celé země. Podobal se hnízdu dravého ptáka, jelikož byl postaven na nejvyšší skále a vyčníval nad všechna údolí krajiny. Zároveň byl však ukryt vysokými stromy, které usilovně bránily nepříteli hrad napadnout a dobýt. Jmenoval se Hrubá Skála.

Na hradě vládl moudře král Beneš. Pomáhal každému podle jeho zásluh. Vlastní dceři Svatavě se snažil najít pravého ženicha, nechtěl, aby jeho dceru získal chudý mládenec. Kdo se nakonec stal tím mužem? Jenom si poslechněte, co pověst vypráví.

Jednoho rána se Beneš probudil a s leknutím se podíval z okna. Spatřil v dálce ozbrojená vojska Sasů. Ihned rozhodl: „Svolejte hruboskalská vojska, uhájíme čest našeho kraje!!!“

Svatava se lekla, nedokázala si představit, že by cizí vojska mohla zaútočit na tak pevný hrad. Poslala zprávu svému milému Vojmilovi: „Potřebujeme pomoc v boji!“

Jakmile Vojmil psaníčko obdržel, sedl na svého koně a tryskem přijel na Hrubou Skálu. Svatava ho bez tatínkova vědomí přivítala. Beneš neměl Vojmila příliš v lásce, jelikož mu necinkaly v kapse zlaté dukáty.

Sasové se přiblížili k hradu, Beneš se s vojsky přichystal k obraně. Strhla se bitva, jakou stoleté skály ještě nezažily.

Vítězství se klonilo na jednu stranu, hned zase na druhou. Sasové však měli převahu. Už, už se Sasové radovali z vítězství, když tu se najednou z lesa vynořil černý muž na černém koni. Nepromluvil ani slova

Obrázek č. 1: Zámek Hrubá Skála

a sám se udatně pustil do boje s nepřátelskými Sasy. Sasové pocítili strach z Černého rytíře a utíkali zpět k Troskám a ještě dál...

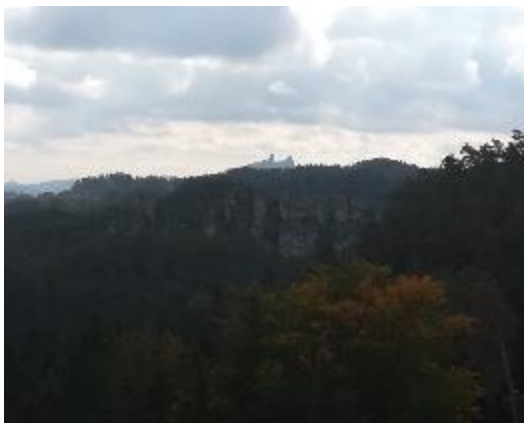
Tu vůdce Sasů zvedl naposledy meč: „Naše prohra je jistá, ale tobě, Beneši, zůstane na tento den věčná památka!“

Beneš spatřil rozpřáhnutou ruku a ostrý meč. Najednou však přicválal Černý rytíř a Sas zasáhl zbraní jeho. Ozvala se rána, Sas zkoprněl překvapením, sedl na koně a zmizel v lese.

„Děkuji,“ řekl Beneš a pokorně zvedl oči k rytíři. Ale ten už dávno zmizel v lesích.

Bylo po boji. Hrubá Skála zůstala nedobytnou Hrubou Skálou a Beneš králem. To vše díky Černému rytíři.

Obrázek č. 2: Pohled na Trosky

„Měl bych se rytíři nějak odvděčit,“ prohlásil Beneš před Svatavou, „a tak jsem se rozhodl, že když se Černý rytíř do roka a do dne přihlásí, vezme si tě za ženu.“

Hned druhý den se na Hrubé Skále objevil obtloustlý veselý mužiček, který pevně svíral v rukou černou, v půli rozseknutou helmu.

„To je on!“ zvolal radostně Beneš, „toho si vezmeš, milá Svatavo, za muže! A bude tu vládnout stejně tak spravedlivě, jako já!“

Svatava si ho prohlédla od hlavy až k patě a po tváři se jí rozkutálely malinké perličky slz: „To není on, tatínku,

to není Černý rytíř.“ Sama věděla, kdo se v černém brnění skrýval. Jak moc by toho opravdového Černého rytíře chtěla za muže!

Tu se na nádvoří ozval vznešený dusot kopyt a zvedl se vítr, jako by lesy samy chtěly vyprávět pravdivý příběh o statečném Černém rytíři.

Svatava se náhle usmála a přistoupila k oknu: „Tatínku, támhle je černý rytíř!“

Beneš nevěřil svým očím. Na nádvoří seděl na černém koni muž, který rozseknutou přilbou mával Svatavě. Chvilku zaváhal: „Jaký z těchto dvou mužů je opravdu Černý rytíř?“

Náhle zpozoroval na hlavě ztepilého muže šrám, který prozradil, že Vojmil, kterého Svatava tolik miluje, je opravdu tím Černým rytířem, ten mu pomohl v boji proti Sasům.

Byla svatba. Beneš se spokojeně usmíval, pochopil, že peníze neumějí vybojovat vítězství. Láska Vojmila a Svatavy se stala silným poutem celého království. A vždy, když cizí vojska chtěla zaútočit na Hrubou Skálu, vzpomněla si na Černého rytíře, a raději se hned vrátila zpět domů.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Když půjdete lesem od hradu Valdštejna k Hrubé Skále, určitě zahlédnete Černého rytíře, patrona Hrubé Skály, jak chrání překrásnou přírodu Českého ráje. A legendární bitvu Beneše se Sasy připomíná veliký obraz v Muzeu Českého ráje v Turnově.

Sdružení Český ráj. Českýrájdetem.cz: O Hrubé Skále a černém rytíři [online]. [cit. 2019-03-20]. Dostupný na WWW: <<http://www.ceskyrajdetem.cz/cs/za-povestmi-ceskeho-raje/povesti/12-povesti-z-ceskeho-raje/o-hrube-skale-a-cernem-rytiri.html>>.

Líbila se ti pověst? Pokud jsi pozorně poslouchal(a), nebude pro tebe problém odpovědět na následující otázky, které se týkají emocí neboli pocitů uvedených v pověsti. Dej se do toho!

DOPLŇUJÍCÍ OTÁZKY

Objevila se v pověsti emoce strachu? Kdo pociťoval strach a proč?

Objevila se v pověsti emoce radosti? Kdo pociťoval radost a proč?

Objevila se v pověsti emoce smutku? Kdo pociťoval smutek a proč?

Objevila se v pověsti emoce překvapení? Kdo byl překvapený a proč?

Objevila se v pověsti emoce hněvu? Kdo pociťoval hněv a proč?

Objevila se v pověsti emoce odporu? Kdo pociťoval odpor a proč?

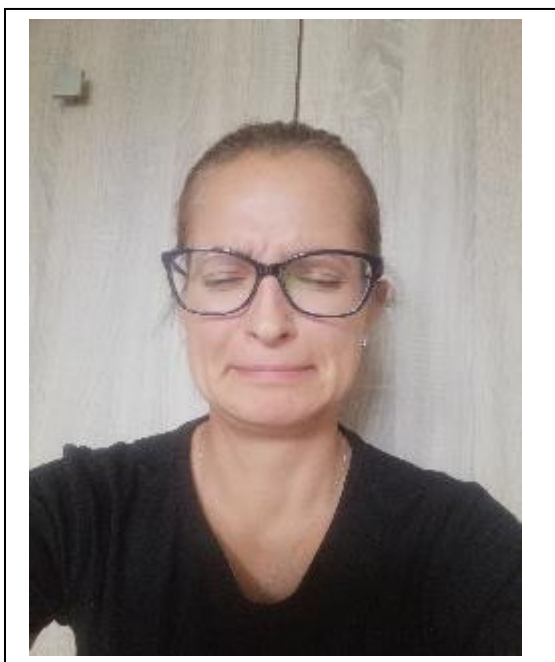

Příloha	4.17 Rozpoznávání emocí
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.3 „Emoce vlastní i cizí“

Rozpoznávání emocí na fotografiích –
radost, smutek, hněv, strach,
překvapení, odpor.

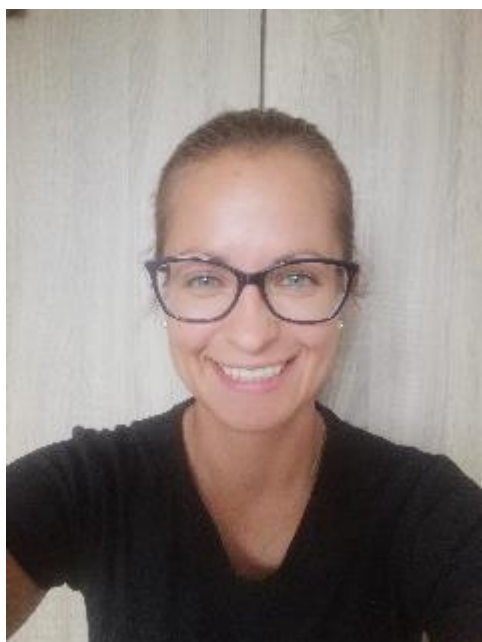
ROZPOZNÁVÁNÍ EMOCÍ

Tento úkol bude zaměřen na naše emoce a jejich rozpoznávání. Jak jsme si říkali, máme šest základních emocí neboli pocitů – RADOST, SMUTEK, HNĚV, STRACH, PŘEKVAPENÍ A ODPOR. Na fotografiích jsou znázorněné základní emoce, pokuste se jednotlivé emoce rozpoznat a určit, která fotografie vyjadřuje kterou emoci. Pokud to zvládnete, запиšte svůj tip vedle fotografie.

Fotografie č. 1: Emoce 1

Jedná se o _____.

Fotografie č. 2: Emoce 2

Jedná se o _____.

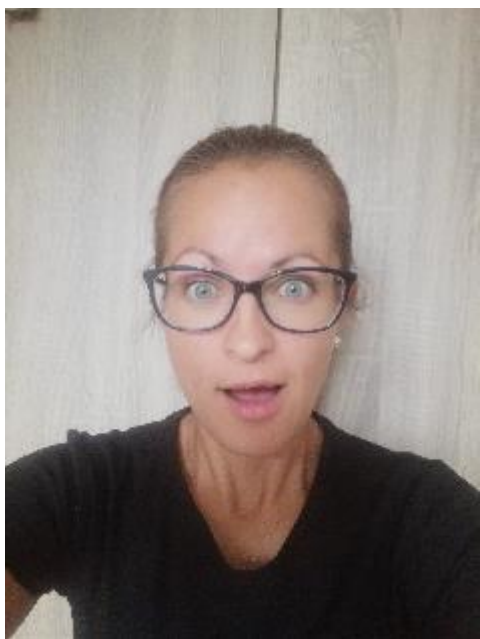
Fotografie č. 3: Emoce 3

Jedná se o _____.

Fotografie č. 4: Emoce 4

Jedná se o _____.

Fotografie č. 5: Emoce 5

Jedná se o _____.

Fotografie č. 6: Emoce 6

Jedná se o _____.

Příloha	4.18 Atlas světa
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3 „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.4 „Národnostní menšiny v Libereckém kraji“

Vymezení pojmu národ, národnostní menšiny, práce s mapou světa, s atlasem.

ATLAS SVĚTA

Ve čtvrté lekci si povídáme o národnostních menšinách v Libereckém kraji. Víš, co je to národ a národnostní menšina? Pokusím se ti to vysvětlit.

Národ je společenství lidí, které spojuje stejný jazyk, historie a kultura.

Národnostní menšina je společenství lidí, kteří žijí na území státu a odlišují se svým etnickým původem, jazykem, kulturou a tradicemi. Tvoří početní menšinu a hlásí se k ní.

V Libereckém kraji se lidé nejvíce hlásí k těmto národnostním menšinám: německá, romská, ukrajinská, slovenská, vietnamská, polská, ruská. Nyní bychom si vyhledali na mapě tyto státy: Německo, Polsko, Slovensko, Ukrajinu, Rusko a Vietnam.

Na obrázku č. 1 vidíte mapu světa a na ní jednotlivé státy. Ukažte si, kde najdete Německo, Polsko, Slovensko, Ukrajinu, Rusko a Vietnam. Můžete porovnat velikost jednotlivých států. Který je největší?

Pro lepší znázornění si vezměte jakýkoliv atlas světa a ukažte si mapu světa, mapu Evropy a mapu Vietnamu.

Obrázek č. 1: Mapa světa

Příloha	4.19 Národnostní menšiny
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.4 „Národnostní menšiny v Libereckém kraji“

Podrobnější znalosti
o národnostních menšinách, státní
vlajky, počty obyvatelstva. Kreslení
české státní vlajky.

NÁRODNOSTNÍ MENŠINY

Nyní se dozvíme něco více o národnostních menšinách, které jsou nejvíce zastoupené v Libereckém kraji. Budeme tedy pracovat s těmito státy: Německo, Polsko, Slovensko, Ukrajina, Rusko a Vietnam.

- 1) Spoj tužkou název státu se státní vlajkou, která k němu patří.

NĚMECKO

Obrázek č. 1: Státní vlajka 1

POLSKO

Obrázek č. 2: Státní vlajka 2

SLOVENSKO

Obrázek č. 3: Státní vlajka 3

UKRAJINA

Obrázek č. 4: Státní vlajka 4

RUSKO

Obrázek č. 5: Státní vlajka 5

VIETNAM

Obrázek č. 6: Státní vlajka 6

- 2) Seřaď počty obyvatel od největšího po nejmenší, označ je čísly 1–6. 1 bude patřit k největšímu počtu obyvatel a 6 k nejmenšímu počtu obyvatel.

NĚMECKO – 83 000 000

POLSKO – 38 000 000

SLOVENSKO – 5 500 000

UKRAJINA – 42 000 000

RUSKO – 144 500 000

VIETNAM – 95 500 000

- 3) Tipovací úkol! U následujících výroků si tipni, o které národnosti se mluví. Může se jednat o ruskou, ukrajinskou nebo vietnamskou národnost. K výroku zapiš buď R – jako ruskou –, U – jako ukrajinskou – nebo V – jako vietnamskou.

Uvedte, který stát, se vyznačuje následujícím chováním či zvyky:

- Patří mezi nejpracovitější a nejhouževnatější národy na světě.
- Patří mezi velmi tvrdé jednatele, kompromis považují za známku slabosti a je pro ně morálně těžko přijatelný.
- Dárky na Štědrý den dětem nosí svatý Mikuláš.
- Rodinu staví na první místo, většina z nich sdílí rodný dům hned s několika generacemi. Ve většině příbytků také najdete rodinný oltář, kam nosí dary již zemřelým členům rodiny.
- Hlavním městem je Moskva.
- Mají rádi zábavu, restaurace, sladkosti, vyžadují určitý komfort a servis.
- Tradiční pozdrav vypadá tak, že vás vezmou za ruce a mírně se předkloní. Vy byste měli udělat to samé. V žádném případě se však nesmíte dotknout hlavy druhé osoby.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

- Štědrý den nastává 6. ledna.
- Typické jsou pro ně matrjošky (dřevěné panenky).
- Hlavním městem je Ha Noi.
- Polévku boršč považují za národní jídlo.
- Hlavní město je Kyjev.

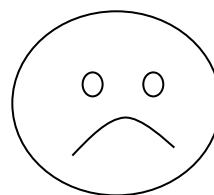
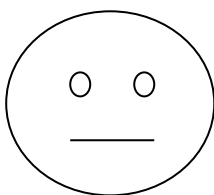
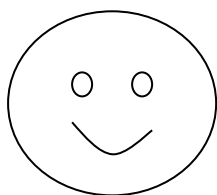
Příloha	4.20 Zhodnocení 3. a 4. lekce
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.4 „Národnostní menšiny v Libereckém kraji“

ZHODNOCENÍ

S DĚTMI ČESKÝM RÁJEM

3. a 4. lekce

Jak mi to dnes šlo:

Jak moc jsem se snažil a spolupracoval? (Vybarvi takovou část obdélníku, která vystihuje tvoji snaživost.)

Jak se mi dnes líbil program:.....

(Uveď číslo na stupnici od 1–10. 1 znamená, program se mi vůbec nelíbil, 10 znamená, celý program se mi velmi líbil).

Příloha	4.21 Pracovní list
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.5 „Koloběh vody v Českém ráji“

Vlastnosti vody z několika hledisek, příběh o kapce vody, koloběh vody v Českém ráji.

KOLOBĚH VODY V ČESKÉM RÁJI

Úkol č. 1 – Jaká je voda?

Podle chuti: S __ D __ Á, S __ NÁ

Podle teploty: T E __ Á, S __ D __ _

Posle skupenství: L __, S __ H, K A __ Y, P __ A

Úkol č. 2 – Přečti si text a nakresli obrázek, o čem básnička je.

Povím vám příběh kratičký o cestě vodní kapičky.

V potůčku se prohání, když ji slunce zahřeje,

na páru se promění, kam se potom poděje?

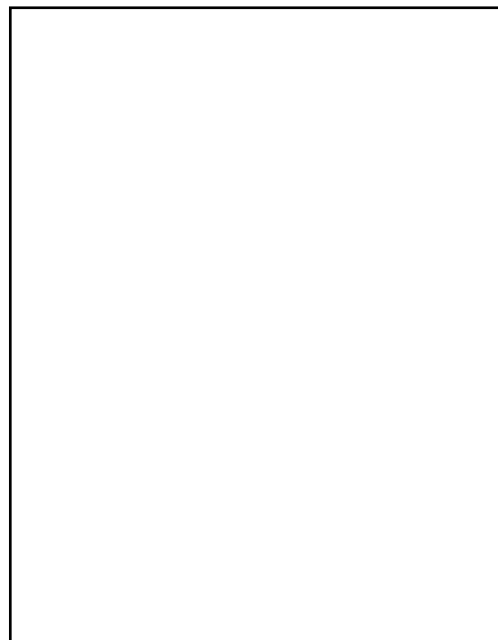
Stoupá vzhůru do mraků, je to cesta zázraků.

Až má mráček plné břicho, zahromuje „stačí!“

Kapička se změní v deštík, pláštěnku ti smáčí.

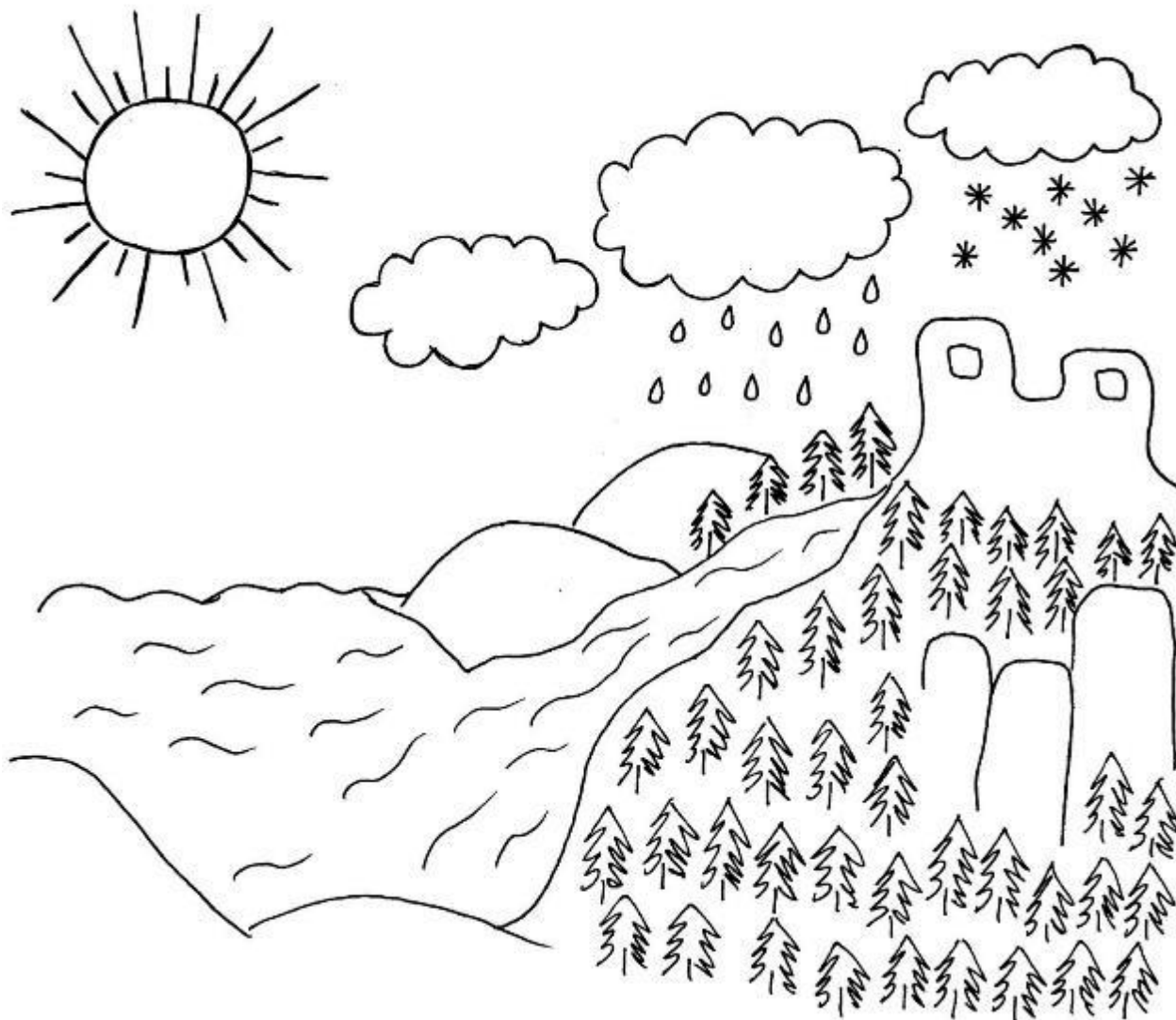
Tenhle příběh nemá konec, není za ním tečka,

kapka steče do potůčku a zas dokolečka.

Úkol č. 3 – Dokresli do obrázku šipky koloběhu vody (červenou barvou).

Příloha	4.22 Text pověsti
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3 „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.6 „Řeka Jizera a rybníky Českého ráje“

„O vodníkovi“

Na jih od Jičína, mezi Dětenicemi a Kopidlnem se lesknou rybníky. Lemují je rákosy, v modrých hladinách se odrážejí paprsky slunce. Tam někde mezi rybami a pulci žije vodník Čeperka. A právě o něm a jeho podvodním království se vypráví tato pověst.

Každé ráno se Čeperka probudil a šel zjistit, jak se jeho přátelům daří!

„Dobré ráno,“ ozývalo se ve vodní říši. To všechny ryby a vážky zdravily hodného vodníka.

Čeperka měl pod svou ochranou také jeřáby, ledňáčky, motáky-pochopy a další ptačí kamarády. Spousta z nich žila v rákosí a stavěla si útulná hnízda, někteří létali nad rybníkem a vzhlíželi se v něm jako v zrcadle.

Všechno bylo ten den v pořádku. Čeperka se usmíval. Voda se leskla čistotou, ani jedno smítko na hladině neplavalo. Písek na dně rybníka byl hladký, sypký, přesně takový, jaký má být.

A tak Čeperka nemeškal a vylezl na svoji oblíbenou vrbu, aby si upravil svoje pentličky a spočítal knoflíky na fráčku, ze kterého stále padaly kapky vody.

„To je dneska krásně,“ usmál se, když spatřil nebe bez mráčku a zářící sluníčko. Vážky mu poletovaly kolem hlavy a Čeperka se pustil do prohlížení svých pentliček: „Žlutá je od mlynáře, že jsem mu znovu roztočil v podobě čeledína mlýnské kolo. Modrá, ta je od sedláka, že jsem mu jako černý kůň pomohl zorat pole, a červená,“ Čeperka se zasní, „ta je od Mařenky, že jsem jí našel milého Michala.“ Všechno dobro vodník konal vždy v různých převlecích, nechtěl, aby ho lidé poznali.

Vtom se hladina zčeřila a Čeperka uslyšel křik vesnických kluků.

„Co ti tady chtějí?“ lekl se a skočil do vody, aby mohl sledovat, proč se kluci vypravili k rybníku.

Uviděl, jak čtyři neodvážnější chlapci sedí v loďce a odrážejí se od břehu.

„Pepíku, snad si ptáky v rákosí prohlédneme zblízka! A možná tam budou mít vajíčka!“ vykřikl klučina v modré čepici.

„To by v tom byl čert, aby se to nepodařilo,“ souhlasil ten pihovatý.

Čeperka se tiše usmál: „Čert v tom nebude, ale vodník ano! Přece mi nebudete plašit ryby a ptáky! A vajíček se vám zachtělo?“

Nemeškal ani chvíli a rychle odplul do rákosí, aby ptáky varoval. Jakmile je Čeperka na hrozící nebezpečí upozornil, posadily se labutě na svá hnízda a ostatní ptáci se je snažili křikem nad rybníkem chránit. Snad je nenajdou!

Čeperka se rozhodl, že klukům jejich troufalost nedaruje! Nadechl se a mohutným výdechem rozvlnil vodu v rybníce. Po hladině začaly tancovat velké vlny. Tu jedna z vln se přehoupla přes okraj loďky, div ji nepřevrhla.

„Kluci, co se děje?“

„Nevím, rychle na břeh!“

Čeperka nebyl zlý, chtěl chlapce jenom postrašit, aby si pamatovali, že ptáci musí na rybníce zůstat, že bez nich by rybníky nebyly rybníky.

Připlaval k loďce a nenápadně do ní foukal, aby přistála u břehu. Kluci se nestačili divit. Nepádlovali, a přesto jejich loďka plula.

Vytáhli loď a posadili se do trávy.

„Co to bylo? Taky to slyšíte?“ zeptal se ten nejstarší!

„Slyšíme!“ Údolím se nesl táhlý šepot, snad ozvěna: „Pamatujte si, vajíčka nezískáte a ptáky plašit nebudete, nikdy!“

Kluci se usušili na sluníčku a vrátili se do vesnice. O svém dobrodružství nikomu nevyprávěli, vždyť by se jim lidé smáli!

Čeperka se posadil na vrbu a pustil se do počítání knoflíků na fráčku. Hladina se uklidnila, labutě vyplavaly na modrou hladinu a nezapomněly Čeperkovi poděkovat. Jeřáby a ledňáčci začali zpívat ptačí písničku. To bylo radost!

Od té doby se nikdo z chlapců neodvážil jenom pomyslet, že by vodním přátelům nějak ublížil. Děti se v rybníce každé léto koupaly a Čeperka seděl na vrbě, leštil své botky a usmíval nad jejich radostí.

Když půjdete kolem těchto rybníků, nebojte se, vodník Čeperka neublíží, když lidé nebudou ubližovat jemu a jeho vodním přátelům! A jestli ho potkáte, pozdravte ho, bude rád (Kol. autorů, 2018, s. 21–22).

Příloha	4.23 Vodníková desková hra
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.6 „Řeka Jizera a rybníky Českého ráje“

VODNÍKOVA DESKOVÁ HRA

CÍL

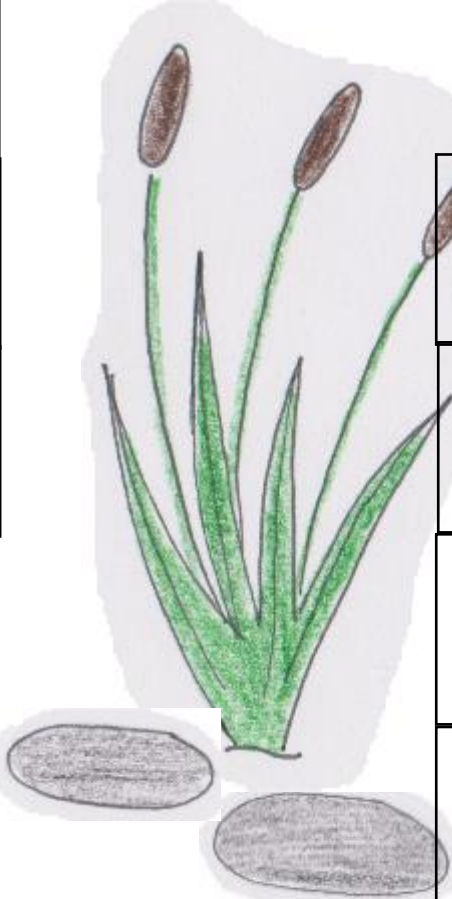

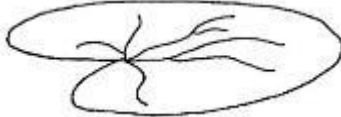

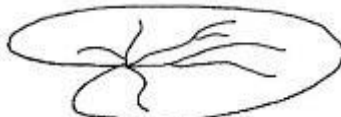

START

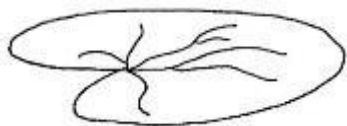

Příloha	4.24 Vodníková desková hra – úkoly
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.6 „Řeka Jizera a rybníky Českého ráje“

Odpověz na otázku:

- Jaká řeka protéká Turnovem? Jizera, nebo Labe?
- Jak se jmenuje největší rybník v Českém ráji? Žabakor, nebo Vidlák?
- Jak se jmenuje nejkrásnější rybník v Českém ráji? Nebák, nebo Věžák?
- Po řece Jizeře můžeme plout na raftu, nebo parníkem?
- Protéká řeka Jizera obcí Malá Skála?
- Řeka Jizera pramení na Kozákově, nebo v Jizerských horách na hoře Smrk?
- Je v Turnově přes řeku Jizeru most? Ano, nebo ne?
- U kterého rybníka probíhá pravidelně před Vánocemi prodej kaprů?
- Jak se jmenoval vodník z pověsti, kterou jste slyšeli na začátku lekce?
- Kteří živočichové žili v rákosí u vodníkovy rybníka?

Předved' pantomimicky (bez mluvení, bez zvuků):

- čáp
- žába
- ryba
- pták
- had
- plavání prsa
- plavání kraul
- veslování na lodi
- pádlování na raftu
- potápění
- opalování u vody

Urči, co je na obrázku:

Obr. 1

Obr. 2

Obr. 3

Obr. 4

Obr. 5

Obr. 6

Obr.1 suju. Pixabay.com: [online]. [cit. 2020-08-17]. Dostupný pod licencí Public Domain na WWW: <https://pixabay.com/photos/water-lily-aquatic-plant-nature-3504363/>; Obr. 2 MCDUGALL, Jim. flickr.com: *Reeds* [online]. 2016-06-26 [cit. 2020-08-17]. Dostupný pod licencí CC-BY na WWW: <https://www.flickr.com/photos/jimmcd/27292885004/>; Obr. 3 Couleur. Pixabay.com: [online]. [cit. 2020-08-17]. Dostupný pod licencí Public Domain na WWW: <https://pixabay.com/photos/frog-water-frog-frog-pond-amphibian-2211972/>; Obr. 4 USFWS. Wikimedia.org: *Common carp* [online]. 2007-01-29 [cit. 2020-08-17]. Dostupný pod licencí Public domain na WWW: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Common_carp.jpg; Obr. 5 MabelAmber. Pixabay.com: [online]. [cit. 2020-08-17]. Dostupný pod licencí Public Domain na WWW: <https://pixabay.com/photos/stork-wading-bird-animal-nest-5135073/>; Obr. 6 julianomarini. Pixabay.com: [online]. [cit. 2020-08-17]. Dostupný pod licencí Public Domain na WWW: <https://pixabay.com/photos/rafting-boat-rapids-rafting-679690/>.

Obr. 7

Obr. 8

Obr. 9

Obr. 10

Obr. 11

Obr. 9 MabelAmber. Pixabay.com: [online]. [cit. 2020-08-17]. Dostupný pod licencí Public Domain na WWW: <https://pixabay.com/photos/weeping-willow-pond-water-swan-4334489/>; Obr. 8 Věžické údolí. Kudyznudy.cz: [online]. [cit. 2020-08-17]. Dostupný na WWW: < <https://www.kudyznudy.cz/aktivity/vezicke-udoli-s-rybnikem-vezak>>; Obr. 8 M.Rejha. Wikipedia.org: *Žabakor od hráze* [online]. 2011-09-06 [cit. 2020-08-17]. Dostupný na WWW: < <https://cs.wikipedia.org/wiki/Žabakor>>; Obr. 10 a 11 autor.

Příloha	4.25 Zhodnocení 5. a 6. lekce
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.6 „Řeka Jizera a rybníky Českého ráje“

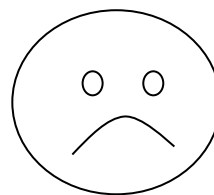
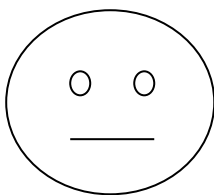
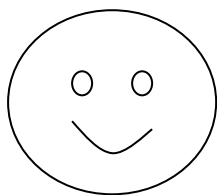
Zhodnocení 5. a 6. lekce, zpětná vazba od dětí.

ZHODNOCENÍ

S DĚTMI ČESKÝM RÁJEM

5. a 6. lekce

Jak mi to dnes šlo:

Jak moc jsem se snažil a spolupracoval? (Vybarvi takovou část obdélníku, která vystihuje tvoji snaživost.)

--

Jak se mi dnes líbil program:.....

(Uveď číslo na stupnici od 1–10. 1 znamená, program se mi vůbec nelíbil, 10 znamená, celý program se mi velmi líbil).

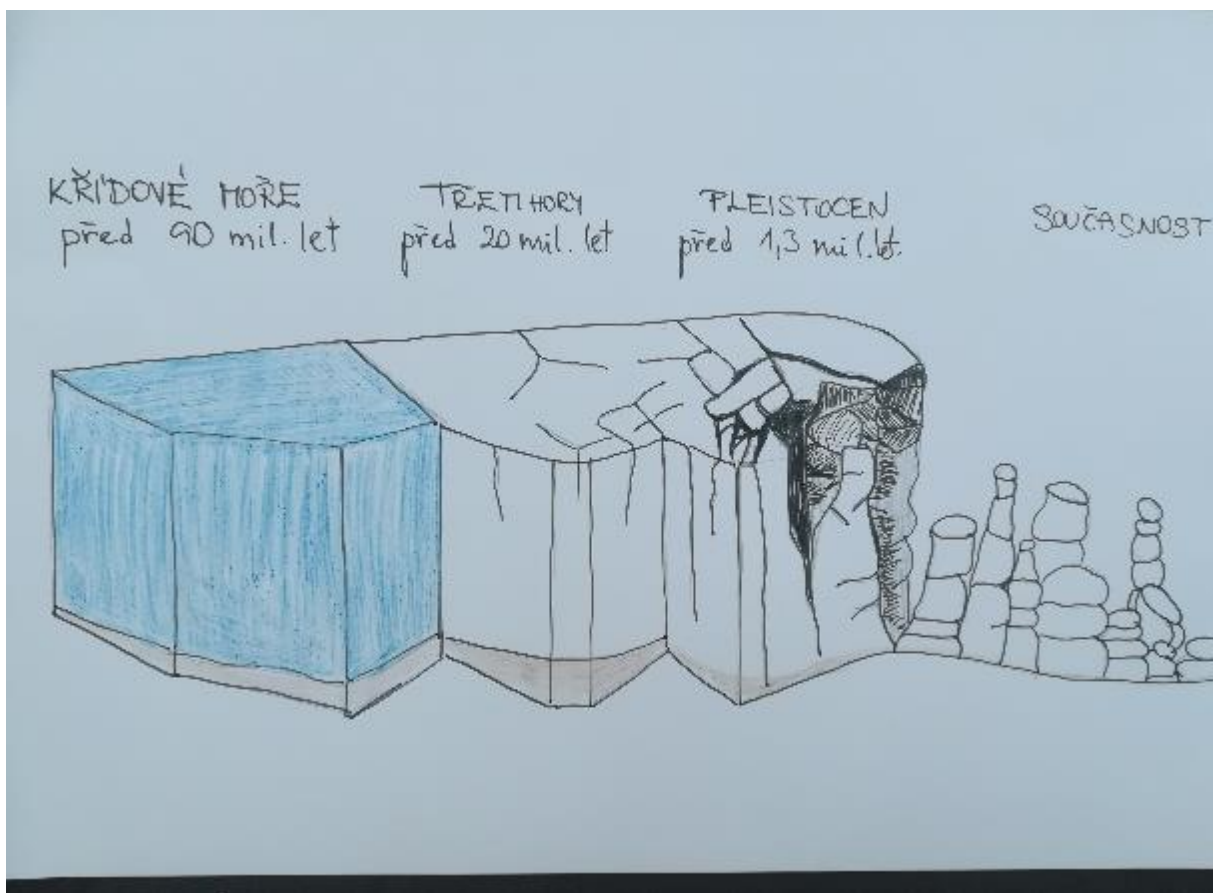
Příloha	4.26 Vznik skalních měst
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.7 „Skalní města Českého ráje“

Vznik skalních měst, geologie Českého ráje.

VZNIK SKALNÍCH MĚST

Před 90 milióny lety zde bylo všude moře a na dně se vytvořila mohutná vrstva. Když moře ustoupilo, zbyla právě ta mohutná vrstva tvořená pískovcem. Postupně se pomocí puklin začala rozdělovat na menší části. Vznik skalních měst pak obstaral hlavně vítr, změny teplot, déšť, voda, chemické sloučeniny. Skalní města se neustále mění.

Vlastně chodíme po dně moře, které zde kdysi dávno bylo.

Příloha	4.27 Vyhlídka na Kapelu
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.7 „Skalní města Českého ráje“

Fotografie „Vyhlídka na Kapelu“,
přiřazování názvů skal.

VYHLÍDKA NA KAPELU

Na fotografii můžeš zhlédnout vyhlídku na Kapelu, která se nalézá v Českém ráji. Jak z názvu vyplývá, jedná se o vyhlídku, kterou najdeš v Hruboskalském skalním městě. Nachází se na tzv. Zlaté stezce Českého ráje, která spojuje zámek Hrubá Skála s hradem Valdštejnem. Zajímavé je, že jednotlivé skály mají svá jména, nejčastěji podle svého specifického tvaru. Zkus přiřadit následující názvy k jednotlivým skalám na fotografii.

Kapelník

Sfinga

Maják

Svéhlavička

Zlatá vyhlídka

Fotografie č. 1: Vyhlídka na

Příloha	4.28 Skály na Hruboskalsku
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.7 „Skalní města Českého ráje“

Skály na Hruboskalsku, vymýšlení názvů skal dle tvaru.

SKÁLY NA HRUBOSKALSKU

V Hruboskalském skalním městě můžeš najít celou řadu skal rozličných a specifických tvarů. Zapoj svou fantazii, podívej se postupně na jednotlivé fotografie a řekni, co nebo koho ti připomínají. Názvy můžeš připsat.

Fotografie č. 1: Skála 1

Fotografie č. 2: Skála 2

Fotografie č. 3: Skála č. 3

Fotografie č. 4: Skála č. 4

Příloha	4.29 Obyvatelé skalních měst
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.7 „Skalní města Českého ráje“

Skládání slabik do názvů zvířat žijících ve skalních městech.

OBYVATELÉ SKALNÍCH MĚST

V tomto pracovním listu bude tvým úkolem zjistit, které slabiky k sobě patří a dohromady tvoří název nějakého zvířete, jež žije v Hruboskalském skalním městě. Například najdete slabiky JE-ZE-VEC. Slabiky spojte čarou. Dejte se do práce!

Fotografie č. 1: Skála

JEŠ

KR

PÝR

KA

TĚR

KA

NA

TO

KA

POŠ

KU

VEC

NE

TOL

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Znáte ještě nějaká jiná zvířata, která jsou obyvateli skalních měst?

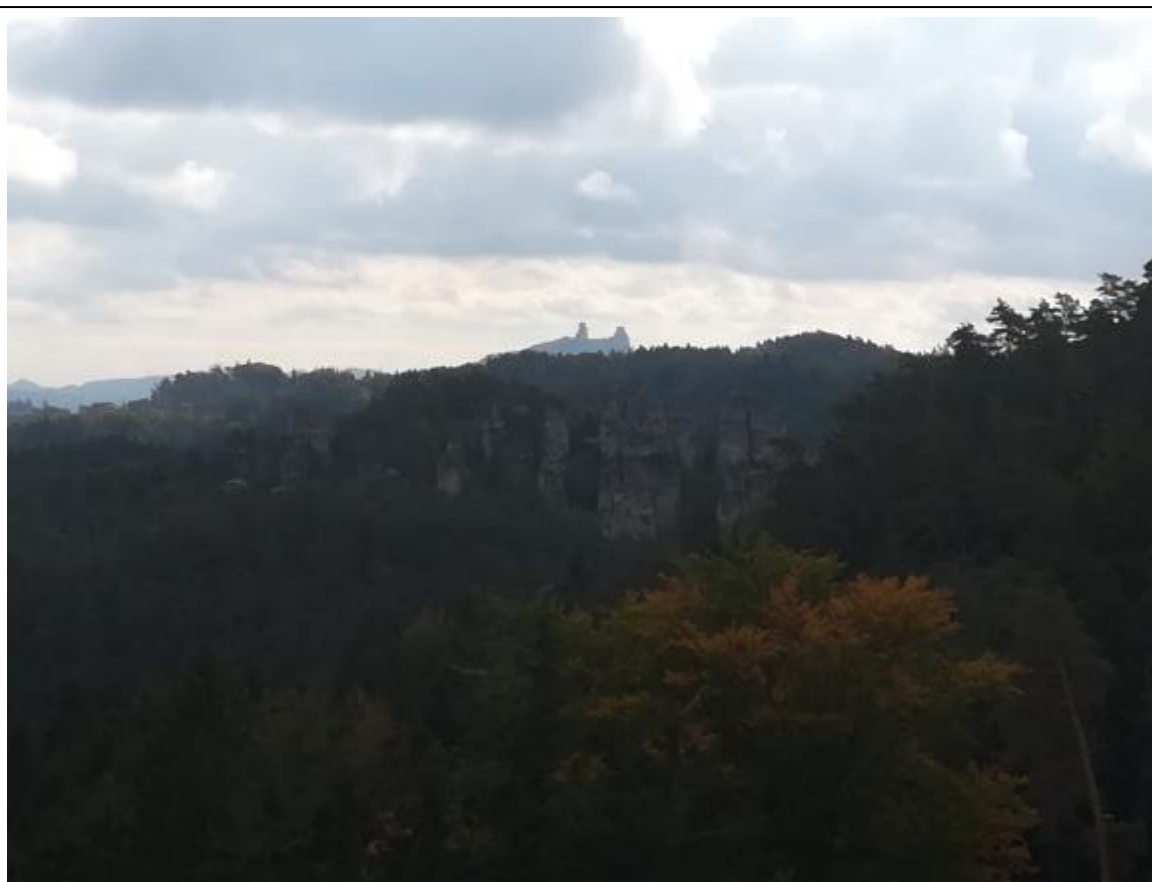
Příloha	4.30 Fotografie hradu Trosky
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.8 „Trosky, symbol Českého ráje“

Zhlédnutí fotografie hradu Trosky.

FOTOGRAFIE HRADU TROSKY

Znáte hrad Trosky? Na fotografii níže si můžete prohlédnout pohled na hrad Trosky z Mariánské vyhlídky.

Fotografie č. 1: Hrad Trosky

Příloha	4.31 Pověst a doplňující otázky
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.8 „Trosky, symbol Českého ráje“

Čtení a naslouchání pověsti „O Troskách“, následné zodpovězení otázek k pověsti.

POVĚST A DOPLŇUJÍCÍ OTÁZKY

Tvým úkolem je přečíst si pověst „O Troskách“, můžeš to zkusit sám nebo si vzít někoho na pomoc. Doufám, že se ti bude líbit!

„O Troskách“

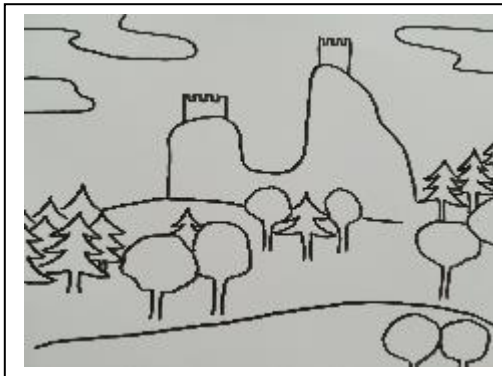
Snad nejznámější dominantou Českého ráje jsou Trosky. Jejich čedičové věže střeží lesy, rybníky a údolí krajiny. Každému návštěvníkovi se při výstupu na každou z nich naskytne výhled do všech koutů naší země. Ta východní a vyšší se jmenuje Panna a ta západní a nižší byla nazvána Babou.

A právě o vzniku těchto dvou jmen se v kraji vypráví tato pověst.

Obrázek č. 1: Hrad Trosky

Hrad Trosky získal pán z Bergova, který se snažil z Trosek vybudovat proslulé sídlo všech pánů a knížat. Jeho snaha však jednoho dne musela být přerušena. Ten den si nechal zavolat svou matku Marii a dceru Karolínu: „Musím odjet na delší dobu do vzdáleného kraje. Slibte mi, že tu budete spravovat Trosky tak dobře jako já!“

„Ano synu, vždyť víš, jak spravedlivě a moudře jsem panovala před lety,“ potvrdila jeho přání Marie.

„Ano tatínku, slibuji. A vrať se nám brzy zpátky domů,“ usmála se Karolína.

Pán z Bergova opravdu odjel. Obě ženy několik prvních měsíců plnily jeho rozkazy pečlivě a zodpovědně, kraj jenom vzkvétal a na Trosky často zavítala známá knížata. Dostalo se jim opravdového královského přijetí.

Jenže vlada se jak Marii, tak i Karolíně velmi zalíbila.

„Proč bych nevládla sama?“ ptala se sama sebe Karolína, když se ráno vzhlížela v zrcadle, „krásná jsem, určitě si mě nějaký mladý muž vezme za ženu a potom budeme spravovat hrad společně. Marii nebudeme potřebovat.“

Ve stejné chvíli pročítala Marie kroniky, když v tom ji napadlo: „Karolína je nezkušená vladařka. A co když přijde mladý pán a bude si ji chtít vzít? Určitě tak ztratím svou vládu! To já ale nedovolím!“

Ten den se obě ženy pohádaly o to, kdo bude zastupovat pána z Bergova.

„Já jsem mladší a krásnější! Jsem jeho dcera a mám na Trosky větší právo!“ křičela Karolína.

„A já jsem starší a chytřejší! Je to můj syn, a proto si zasloužím vládu já,“ odporovala Marie.

Každá obsadila jednu z věží hradu. Marie se usídlila v té silnější a menší, Karolína v té vyšší a užší. Nevycházely ven, pouze z malých okýnek na sebe dennodenně pokřikovaly, hašteřily se a láteřily na celý svět!

Kraj kolem Trosek rychle chudl. O vládu se obě ženy pouze hádaly, ale opravdového vladaře lidé z podtroseckého údolí navždy ztratili. Málokdo navštívil kdysi známý hrad, málokdo se jenom přiblížil k oběma věžím. A když se do lesa pod Troskami vypravili vesničané na borůvky a maliny, slyšeli pouze neustálé hádky Marie a Karolíny.

„Já budu vládnout!“

„Ne, můj je hrad! Já tu zůstanu!“

„Ty? Já se vdám, vždyť Troskám musí vládnout mužská ruka!“

Pán z Bergova o ničem nevěděl, zůstal v cizině. Nikdy se nevrátil, aby vztah své matky a dcery urovnal. Sloužící utíkali z hradu, ptáci přestali kroužit nad věžemi, slunce nesvítilo ani do jedné komory obou hříšnic.

Za nějaký čas hrůzný křik a hádky ustaly. Jeden chasník se rozhodl vypravit na věže. Vešel do té silnější a nenašel nikoho, jen okno otevřené dokořán. A ani v té užší nespatriil mladičkou Karolínu, jak očekával. Kam obě zmizely? To dodnes nikdo nezjistil.

Lidé se vrátili do kraje a společně s nimi přišlo štěstí a přátelství. Společnými silami začali znovu Podtrosecko zvelebovat. Nakonec obě věže Trosek pojmenovali – tu širší podle staré Marie Babou a tu vyšší podle mladé Karolíny Pannou.

Ještě dnes je někdy možné zaslechnout za deštivých a bouřlivých nocí ženské hlasy v podobě meluzíny, honící se s větrem mezi zbytky věží bývalého hradu.

Až přijdete navštívit hrad Trosky a vystoupáte na jednu z čedičových věží, rozhlédněte se do dáli. Jako na dlani kolem sebe spatříte krásnou krajinu, právem zvanou Český ráj.

DOPLŇUJÍCÍ OTÁZKY

Na základě přečtené pověsti „O Troskách“ zkus nyní odpovědět na následující otázky.

O jakém hradu vypráví pověst?

Jak se jmenuje východní, vyšší věž?

Jak se jmenuje západní, nižší věž?

Po odjezdu pána z Bergova panovaly na hradě dvě ženy. Které?

Proč se ženy rozhádaly?

Jak vyřešila Marie s Karolínou svůj spor?

Kdo se ujal vlády po Marii a Karolíně?

Příloha	4.32 Zhodnocení 7. a 8. lekce
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.8 „Trosky, symbol Českého ráje“

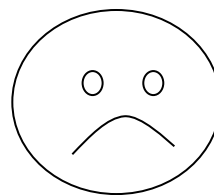
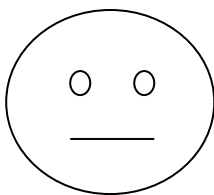
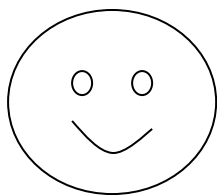
Zhodnocení 7. a 8. lekce, zpětná vazba od dětí.

ZHODNOCENÍ

S DĚTMI ČESKÝM RÁJEM

7. a 8. lekce

Jak mi to dnes šlo:

Jak moc jsem se snažil a spolupracoval? (Vybarvi takovou část obdélníku, která vystihuje tvoji snáživost.)

--

Jak se mi dnes líbil program:.....

(Uveď číslo na stupnici od 1–10. 1 znamená, program se mi vůbec nelíbil, 10 znamená, celý program se mi velmi líbil).

Příloha	4.33 Pracovní list – pověst a úkoly
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.9 „Regionální výroba“

Pověst „Kdo naučil Turnováky brousit drahé kameny“, netradiční a historická povolání, regionální výroba.

REGIONÁLNÍ VÝROBA

Kdo naučil Turnováky brousit drahé kameny?

Na východ od Turnova leží mnoha pověstmi opředená hora _____. A snad právě díky drahým _____, které se na jeho kopcích nachází, se o Kozákově vypráví mnoho tajemných příběhů. Uvnitř hory je prý _____. Ti každodenně pracují v _____ a chodbičkách. Sbírají, leští a brousí menší a větší achátky, jaspisy, ametysty a další drahokamy... Na všechnu práci dohlíží spravedlivý král skřítků _____.

_____byli dva malí skřítkci, kteří toužili po dobrodružství.

Osedlali si malé plchy, zvířátka s korálovými očima a bystrými čumáčky. To se jim to uhánělo z kozákovského kopce! Vítr jim zpíval v uších, když v tom se ocitli u Radostné _____, ze které pomalu vytékal potůček!

„Uděláme si _____“, rozhodl starší bráška Titík.

Tak společně nasbírali jehličky z okolních borovic a smrků. Svázali je dlouhými stébly trávy. Vor byl pevný a dost velký, aby se tam vešli také jejich kamarádi plchové. A už se plavili po říčce _____! Jenže kousek před _____se vor převrhl a oba skřítkci se celí umáčení ocitli blízko malé

chaloupky. Potichu se vplížili dovnitř a u teplé pece se usušili od botiček až po čepičky.

Ráno ještě dlouho vyspávali, protože byli po dlouhé cestě unavení. Neprobudilo je ani první pošimrání paprsků sluníčka, ani zakokrhání kohouta na dvorečku. Probudil je nadšený výkřik: „Podívej, Barborko, tady jsou skřítki!“

Titík otevřel jedno očko, potom druhé a spatřil malého klučinu. I Jaspísek se probudil a uviděl malou holčičku. Skřítki se dověděli, že jsou v domečku Kotlerových a že ti dva malí človíčky jsou Barborka s Tomáškem. Jak se všichni spolu rychle spřátelili! Titík i Jaspísek chodili s dětmi do školy a vždy na zpáteční cestě jim povídali o přírodě a o své cestě mezi lidmi. Na oplátku jim Barborka s Tomášem vysvětlovali, co mají rádi, čeho si váží a co by si přáli. První setkání na peci přerostlo ve veliké přátelství.

Po několika měsících, kdy si Titík s Jaspískem žili spokojeně v chaloupce, oba skřítky napadlo: „Měli bychom rodině a všem hodným lidem ve městě oplatit to, že nás přijali mezi sebe.“ Chvilku si sice lámali hlavičky a nemohli nic vymyslet, ale nakonec bylo rozhodnuto: „Ukážeme jim naši říši!“

A tak se jednoho slunečného dne vydali maminka, tatínek, Tomáš a Barborka na Kozákov. Skřítky nesl na ramenou tatínek. Jak se jim krásně pochodovalo!!!

Titík otevřel kouzelná dvířka jeskyně a všichni se ocitli v překrásné síni, kde se to lesklo všelijakými drahými kameny! To byla podívaná! Titík s Jaspískem provedli návštěvníky chodbičkami, navštívili blyštivé jezírko a svého krále Granáta. Vyprávěli mu o tom, jak na ně byli lidé v podkozákovském kraji hodní. Král Granát dovolil skřítkům, aby rodinu Kotlerů naučili, jak s kameny správně zacházet, jak je brousit, leštit, na jakých místech je hledat. S velikým a zaslouženým bohatstvím se vrátili Kotlerovi zpět do své chaloupky.

A od té doby znali tolik, že mohli své vědomosti o drahých kamenech z Kozákova rozdávat i dalším lidem a ti zase dalším...Pod Kozákovem byla založena brusírna drahokamů a kraj tak svoji slávu šířil do celého světa...

A Titík s Jaspískem? Těm se mezi lidmi zalíbilo. Pobíhají po vrcholcích kopců, navštěvují údolí, vesničky a městečka, podnikají stále nové a nové výlety v lidském světě. Neviděli jste je, nepotkali? Musíte se kolem sebe dobře rozhlédnout. A až budete hledat na kozákovských svazích drahé kameny, vzpomeňte si na skřítky Titíka s Jaspískem, jistě Vám nějaký „kamínek na památku“ pomohou najít.

Příloha	4.34 Příloha k pracovnímu listu
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.9 „Regionální výroba“

Příloha k pracovnímu listu – slova na doplnění do textu (rozstříhat a dolepit na vyznačená místa do textu).

Kozákov	kamenům	říše skřítků	jeskyních
Granát	Titík a Jaspísek		vor
Stebence	Turnovem	studánky	

Příloha	4.35 Kartičky s názvy povolání
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.9 „Regionální výroba“

Kartičky k rozhovoru o povoláních.
Kartičky vytiskněte a rozstříhejte.

Kartičky s názvy povolání pro skupinový rozhovor

švec	hajný
hodinář	kantor
klenotník	mlynář
kominík	švadlena
řezník	zahradník
perníkář	

Příloha	4.36 Regionální produkty
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.9 „Regionální výroba“

Regionální produkty vyráběné
v Českém ráji.

REGIONÁLNÍ PRODUKTY

Úkol 1: Utvoř trojice. Které obrázky a názvy k sobě patří?

MOŠTOVNA LAŽANY

SEMPRA TURNOV, s. r. o.

PIVOVAR SVIJANY

PIVOVAR ROHOZEC

MLÝN PERNER

PODKRKONOŠSKÁ
UZENINA

VČELÍ MED Z ČESKÉHO
RÁJE

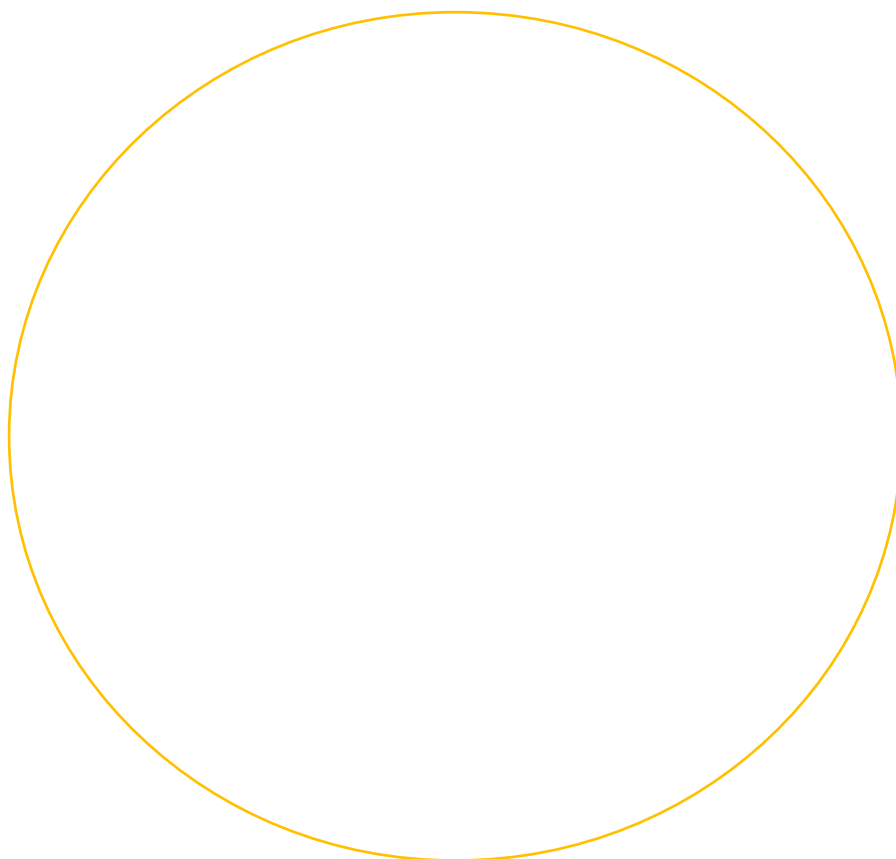

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Úkol 2: Vytvoř svůj vlastní návrh na šperk zdobený granáty.

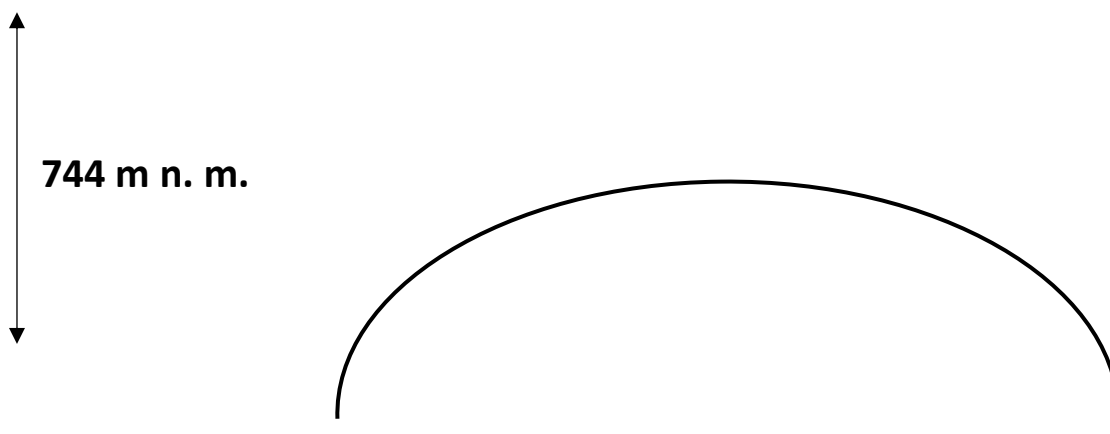
Příloha	4.37 Pracovní list – Rozhledny
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.10 „Vrchy a rozhledny Českého ráje“

Významné vrchy a rozhledny Českého ráje, stavba vlastní rozhledny.

VRCHY A ROZHLEDNY ČESKÉHO RÁJE

Úkol: Dokresli obrázek – na horu Kozákov umísti chatu s rozhlednou. Z Kozákova až dolů vede klikatá silnice, les, domy apod.

Nejvyšší hora Českého ráje se jmenuje _____.

Úkol: Významná místa na Kozákově – podtrhni místa, která jsi někdy na Kozákově navštívil a které aktivity jsi vyzkoušel:

- Drábovna – ve skalním balvanu je nahoře vytesána světnička
- Babí jeskyně a Kudrnáčova pec – jeskyně, v kterých byly nalezeny stopy po pravěkém osídlení.
- Měsíční údolí – romantické údolí se skálami a skalními útvary
- Radostná studánka s kapličkou
- Votrubcův lom – naleziště mnoha polodrahokamů a drahých kamenů
- Paragliding
- Lyžařský vlek
- Cyklistika
- Riegrova chata s rozhlednou

Úkol: Přiřad' správně názvy:

Tři významné rozhledny v Českém ráji

HLAVATICE

KOZÁKOV

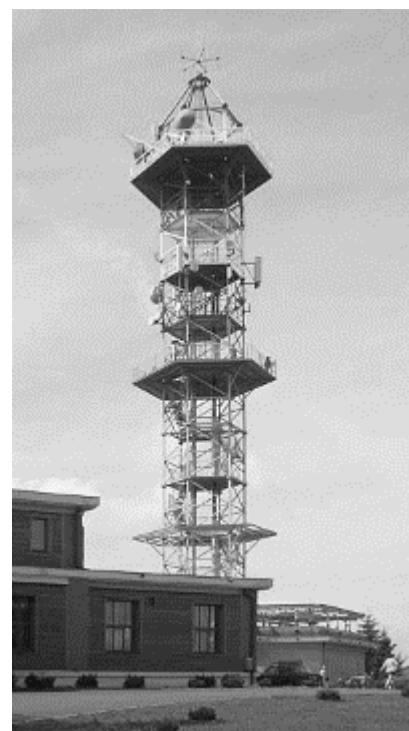
DUBECKO

Obr.1

Obr.2

Obr.3

Obr. 1 Hadonos. Wikimedia.org: *Rozhledna Dubecko 17* [online]. 2014-07-20 [cit. 2020-08-23]. Dostupný pod licencí Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0 na WWW: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rozhledna_Dubecko_17.JPG;
Obr. 2 User:ŠJů. Wikimedia.org: *Hlavatice, věž* [online]. 2009-06-23 [cit. 2020-08-23]. Dostupný pod licencí Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 na WWW: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hlavatice,_v%C4%9B%C5%BE.jpg.
Obr. 3 Kudyznudy.cz. *Rozhledna Kozákov a Riegrova chata* [online]. [cit. 2020-08-23]. Dostupný na WWW: <https://www.kudyznudy.cz/aktivita/rozhledna-kozakov-v-ceskem-raji>.

Příloha	4.38 Skládání obrázků
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.10 „Vrchy a rozhledny Českého ráje“

Obrázky rozhleden vytiskněte
a rozstříhejte.

SKLÁDÁNÍ OBRÁZKŮ

Obrázky rozstříhejte dle přerušovaných čar.

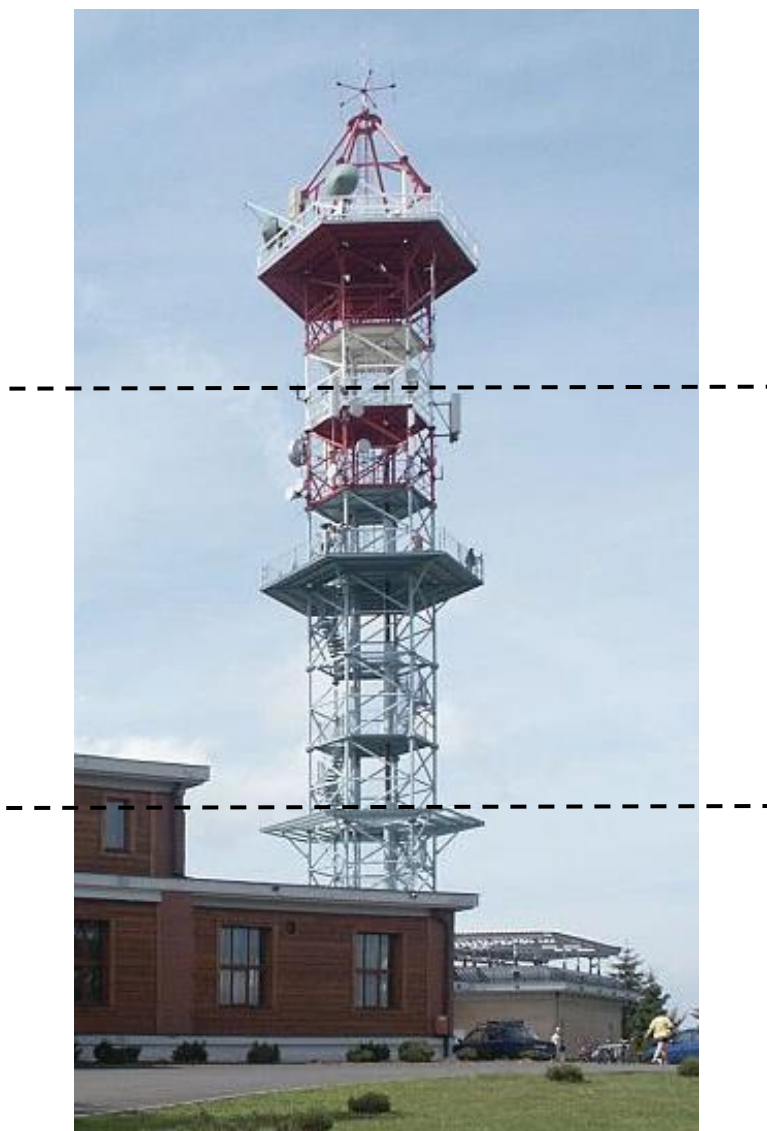

Obr. 1

Obr. 2

Obr. 1 Hadonos. Wikimedia.org: *Rozhledna Dubecko 17* [online]. 2014-07-20 [cit. 2020-08-23]. Dostupný pod licencí Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0 na WWW: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rozhledna_Dubecko_17.JPG;
Obr. 2 User:ŠJů. Wikimedia.org: *Hlavatice, věž* [online]. 2009-06-23 [cit. 2020-08-23]. Dostupný pod licencí Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 na WWW: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hlavatice,_v%C4%9B%C5%BE.jpg. Obr. 3 Kudyznudy.cz. *Rozhledna Kozákov a Riegrova chata* [online]. [cit. 2020-08-23]. Dostupný na WWW: <https://www.kudyznudy.cz/aktivita/rozhledna-kozakov-v-ceskem-raji>.

Obr. 3

Příloha	4.39 Zhodnocení 9. a 10. lekce
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.10 „Vrchy a rozhledny Českého ráje“

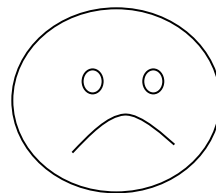
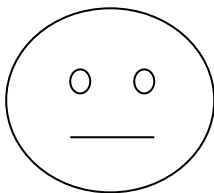
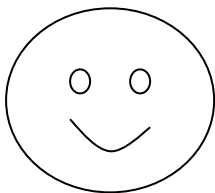
Zhodnocení 9. a 10. lekce, zpětná vazba od dětí.

ZHODNOCENÍ

S DĚTMI ČESKÝM RÁJEM

9. a 10. lekce

Jak mi to dnes šlo:

Jak moc jsem se snažil a spolupracoval? (Vybarvi takovou část obdélníku, která vystihuje tvoji snaživost.)

Jak se mi dnes líbil program:.....

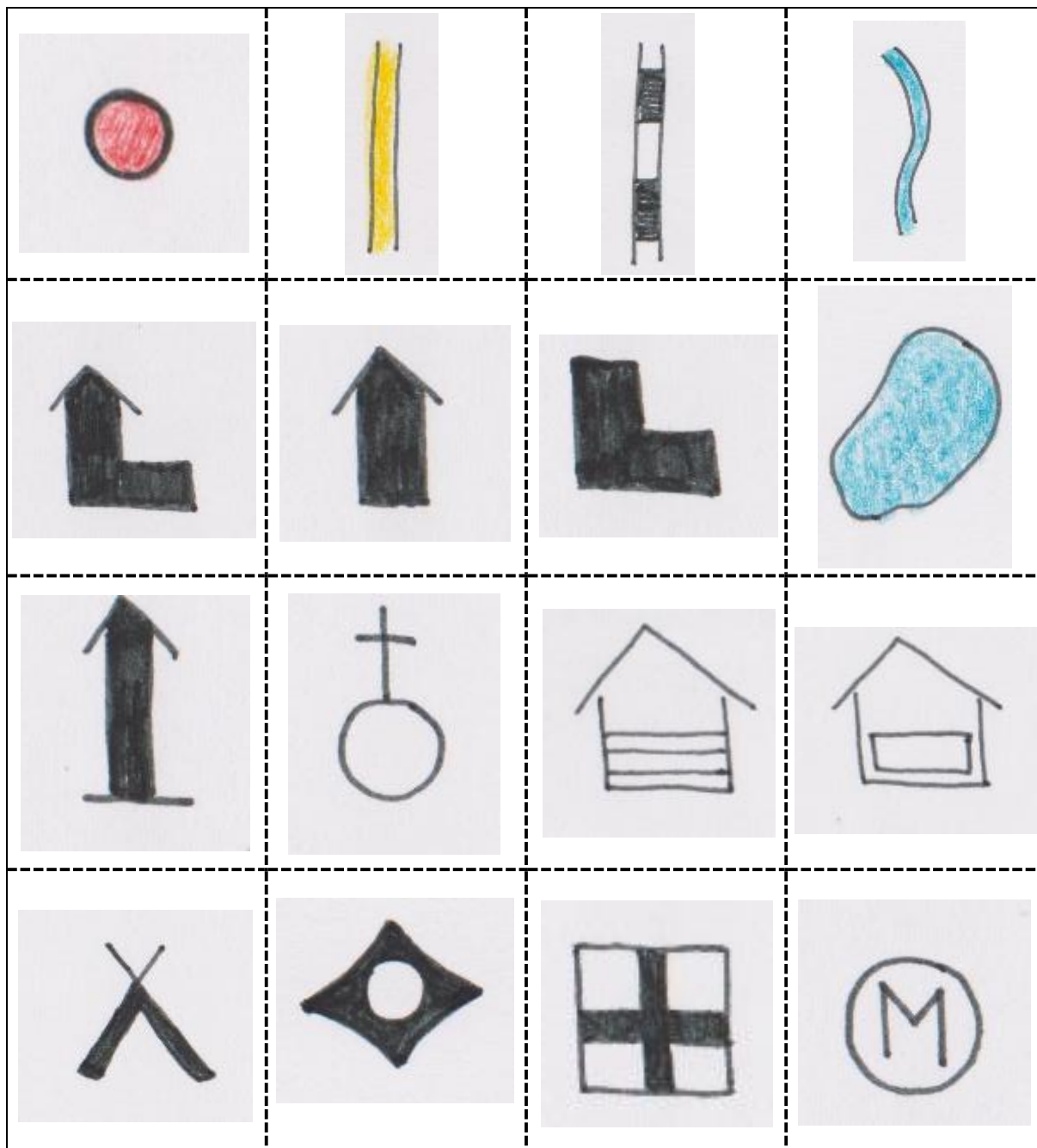
(Uveď číslo na stupnici od 1–10. 1 znamená, program se mi vůbec nelíbil, 10 znamená, celý program se mi velmi líbil).

Příloha	4.40 Karty pro hru pexeso
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.11 „Práce s mapou Českého ráje“

Karty pro hru pexeso – vytiskněte dvakrát a rozstříhejte.

KARTY PRO HRU PEXESO

Příloha	4.41 Pracovní list – Práce s mapou
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.11 „Práce s mapou Českého ráje“

Hledejte v mapě čísla označené body
a запиšte názvy míst do tajenky.

1

		O			Y
--	--	---	--	--	---

2

				Š	T			
--	--	--	--	---	---	--	--	--

3

			Ž			
--	--	--	---	--	--	--

4

						V
--	--	--	--	--	--	---

5

					CH	T
--	--	--	--	--	----	---

6

H	L					C	
---	---	--	--	--	--	---	--

7

					V
--	--	--	--	--	---

8

		Z		
--	--	---	--	--

9

			T
--	--	--	---

10

Ž					R
---	--	--	--	--	---

11

	U		S		
--	---	--	---	--	--

12

			N	I		
--	--	--	---	---	--	--

 NAD POPELKOU

13

H			
---	--	--	--

 SKÁLA

14

		Z			V
--	--	---	--	--	---

15

		Č		
--	--	---	--	--

16 KOPICŮV

17

			I		Y
--	--	--	---	--	---

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Příloha	4.42 Zadání k pracovnímu listu
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.11 „Práce s mapou Českého ráje“

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

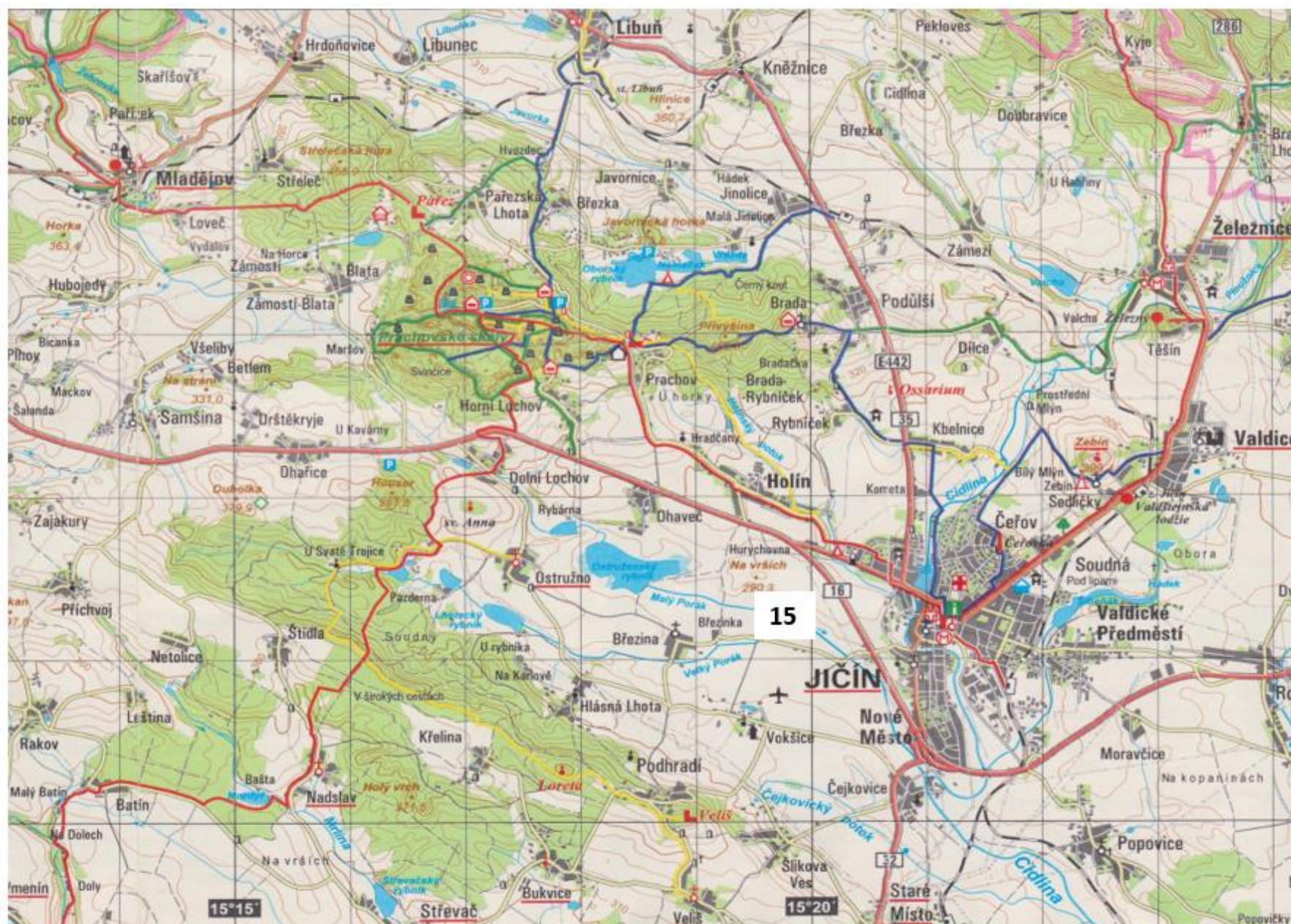
MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

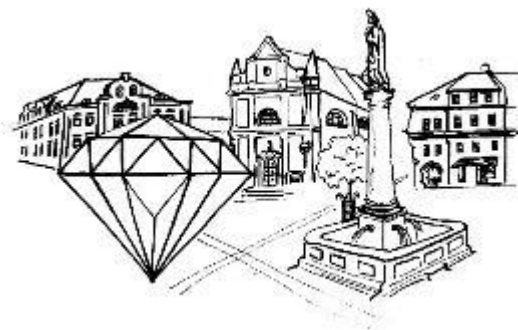
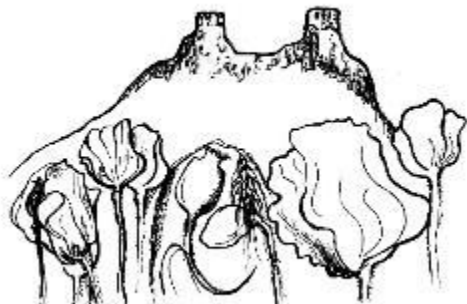

Příloha	4.43 Pracovní list – Pohádková místa
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3, „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.12 „Pohádková místa Českého ráje“

POHÁDKOVÁ MÍSTA V ČESKÉM RÁJI

Úkol 1 – Pozorně sleduj dokument „Národní klenoty 2 – Český ráj“

a zakroužkuj v pracovním listě místa, která se v dokumentu objevují.

POHÁDKOVÁ MÍSTA V ČESKÉM RÁJI

Úkol 2 – Ke každému obrázku vyber správný název pohádky nebo filmu pro děti a významné místo z Českého ráje, ve kterém se pohádka nebo film natáčely.

Tři oříšky pro Popelku

Princ a Večernice

Pyšná princezna

Trosky

Valdštejn

Hrubá Skála

Rumplcimprcampr

Zlatovláška

Z pekla štěstí

Valdštejn

Trosky

Dlaskův statek

Šíleně smutná
princezna

Sychrov

O princezně
Jasněnce a
létajícím ševci

Valečov

Pyšná princezna

Frýdštejn

Zlatovláška

Princezna ze
mlejna

Princ Bajaja

Trosky

Sychrov

Hrubá Skála

Pyšná princezna

Princ Bajaja

Valdštejn

Sychrov

Nesmrtelná teta

Hrubý Rohozec

Princ Bajaja

Princ a
Večernice

Třetí princ

rybník Věžák
rybník Žabakor

Hruboskalsko
(skály)

Racochejl

Rumcajs

Rákosníček

Turnov

Semily

Jičín

Jak se krotí
krokodýli

Pod Jezevčí skálou

Jak dostat
tatínka do
polepšovny

Hruboskalsko
(skály)

rybník Věžák

Turnov

Příloha	4.44 Zhodnocení 11. a 12. lekce
Tematický blok	2.3 Tematický blok č. 3 „Putování Českým rájem“
Téma	2.3.12 „Pohádková místa Českého ráje“

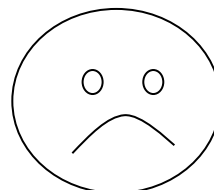
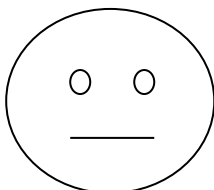
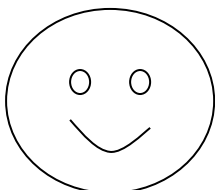
Zhodnocení 11. a 12. lekce, zpětná vazba od dětí.

ZHODNOCENÍ

S DĚTMI ČESKÝM RÁJEM

9. a 10. lekce

Jak mi to dnes šlo:

Jak moc jsem se snažil a spolupracoval? (Vybarvi takovou část obdélníku, která vystihuje tvoji snaživost.)

--

Jak se mi dnes líbil program:.....

(Uved' číslo na stupnici od 1–10. 1 znamená, program se mi vůbec nelíbil, 10 znamená, celý program se mi velmi líbil).